

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 korona

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónap 3 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
1-ben minden sor egy sorozat 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, április 20.

Horánszky Nándor.

Arad, április 19.

A halálban mindig van tragikum. De ha akkor arat a halál, amikor egy férfi hosszú és fáradalmas politikai pályafutás után végre eléri a legnagyobb méltóságot, melyet állampolgár elérhet: akkor kétszeresen borzalmas a halál tragédiája.

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter ma este — másfél hónappal később, hogy a király bizalma a miniszteri székbe ültette őt — rövid szenvedés után elhunyt.

Horánszky mindenkor és minden kabinetnek egyik erős pillére lett volna. Egész politikai és parlamenti élete a nagy nyilvánosság, a közvélemény ellenőrzése mellett folyt le s azok a kvalitások, a melyek őt a politikában és a parlamentben tényezővé tették, megérették a köz tudatot, hogy Horánszky kiváló szerephez van jussa a cselekvő államférfiak sorában.

Mint egyik legrégebbi tagja a parlamentnek s mint a legkiválóbb debatterek egyike, a parlamenti harcok első csatáiban állott; a különböző szakokban mindig mély és alapos tudással, széles látókörrrel érvényesítette tehetségét, úgy, hogy méltán sorozták őt azok közé a kivételes egyéniségek közé, a kiknek sokoldalúsága

nemcsak hogy az alaposág rovására nem ment, de sőt éppen ez alaposág által vált még becsesebbé. A hosszú és erős küzdelmek, a melyeken átment, megedzettek akarátát s szilárdá, egyöntetűvé tették jellemét. Szellemének ruganyossága, elméjének átható ereje pedig megőrizték számára a munkakedvet, a tette, az alkotásra való készséget.

S fokozta egyéniségének érdekességét és értékét, hogy évtizedeken át, a parlamenti viszonyok folytán, csak a kritikában alkalmazhatta és érvényesíthette tehetségét és tudását. Tagadhatatlan azonban, hogy az ő kritikája a pozitív kritika ama fajához tartozott, amelynek hatása igen gyakran érvényesült a kormányzatban annál a morális erőnél fogva, amely benne rejtett. Az ilyen pozitív kritikának, úgy látszik, sokszor az első pillanatban alig marad nyoma, holott az idő és a tapasztalat a legtöbbször rácsafol a látszatra s azt igazolja, hogy a morális mérlegben, melyre ez a kritika esett, sulya van.

Most, amikor Horánszky végre kilépett ennek a kritikai érvényesülésnek szűkre szabott köréből, hogy felelősséggel járó pozitív alkotások terén érvényesítse mindazt a szellemi és morális erőt, melyet egy hosszú parlamenti múlt tapasztalataiból merített: munkássága színhelyéről letarolja őt a kiméretlen halál.

Hogy mily irányban, minő eszközökkel s mit akart elérni Horánszky Nándor, hogy a jövő nagy problémák mellett a

függőben levő s égető gazdasági kérdésekre nézve mik voltak azok a vezérlő eszmék; amelyeket az ő speciális tárcájában érvényesíteni kívánt, azt kifejtteni nem volt ideje Horánszky Nándornak. De hogy programját a munka vezér eszméje irányította, az kiténik abból az önértékes beszédből, melyet hivatalának elfoglalása alkalmával a kereskedelmi miniszterium tisztviselői karához intézett.

— A nagy társadalmi és állami feladatok — ugymond — melyek az egész világot és Magyarországot most foglalkoztatják, a kereskedelmi és ipari érdekek körül forognak. Ezeknek az irányítása és intézése pedig a miniszterium természeténél fogva a mi vállainkra nehezedik. Es én azt tartom, hogy ha ebben sikert akarunk elérni, ébren kell tartanunk hivatásunknak öntudatát az egész vonalon. Az ügybizgalom és feltétlen szigor vezessen bennünket. En idehoztam teljes munkaerőmet, teljes odaadásomat; a mások munkáját pedig megtudom becsülni, mert magam is ennek az emlíni nőttem fel.

Fényes állását csöndben, zaj nélkül foglalta el az elhunyt miniszter. Parádés bankettek helyett reszortjának ügyei között buvárkodott. Amellett szabadelvű gondolkodású ember volt tetőtől-talpig. Az egykori nemzeti párt azon férfiai közé tartozott, akik legelsőnek asszimilálódtak a régi szabadelvű párttal; s akik a Lloyd-

TÁRCA

A hétről.

Hogy a világot megteremté
Az Alkotó hat nap alatt,
S úgy látta, a mint szertenézett:
Hogy dolga semmi sem maradt,
A világon és a vidékén
Mégfér minden szülőtte békén,
Ez kifogástalan a rend:
A hetedik nap megpihent.

De ez a rend nem hagyta nyugton,
Ármányra csalta Lucifert
A gyönyörűség poharába
Egy adag vadócát kevert;
Mig másutt szünetelt a munka:
Ő vészt hozott szegény nyakunkra.
Mi annyi költőt lépre csalt:
Megteremté a heti dalt.

S ez alkotást el nem söpörte
A negyven napos vízözön,
Ez heti verset hall az ember,
A merre megy, a merre jön.
Nem mondta egy király hiába:
„Minden polgárom fazekába

Vasárnap, ha hazamegyen,
Egy tyuk, s egy heti vers legyen.”

S ki eddig, ifjú elmével
A szerelemről írt elébb,
A tisztelettel „lulirott
E verssel ő is félrelép.
Bár nem lesz benne élc, se szellem,
— Az előfizetőt ez ellen,
Bár kötvényt évről-évre kap,
Nem biztosítja ez a lap.

A jó izlés törvénye ellen
A költő nem csods, ha vét,
Dallal, költői hangulattal
Oly tele volt e kurta hét.
Részünk volt a zenei jóba
A hány nap, este, annyi próba
S egy hangversenynek kedviért
Ma minden ember *zeneért*.

És férfi karban, női karban.
Egy hölgyről zeng csupán a dal;
Próbák előtt, próbák utána,
Mindenki e hölgyről szaval.
Tudjuk, — s róla még némi szó lesz,
Hogy a keresztneve Dolóresz,
Hogy bánatos apáca lett,
S utóbb a szíve megrepedt.

S a legfőbb, szinte lázba keltő
A sok zenei tény között:
Doloreszének ünnepe
A grófi szerző is lejött.
Őt üdvözli mindenki hévvel
A ki csupán a balkezevel
Különb, nagyobb dologra kész,
Mint másnál két kar, — és az ész.

Ez az ember oszt' gróf a gáton!
A Zichyk legkülömbje ő,
Nagyobb, mint főhercegi Nándor,
Az aranygyapju-viselő:
Hiresb, mint a ki Ázsiába,
Járt ősapáink nyomdokába,
S mint a ki párt-elécsatár,
És keresztneve Aladár.

S mig itt a fenséges zenének
A hangja az egekbe tör:
Német szónál az orfeumban
Jobban izlik a bor, a sör.
Bámuljuk a kivágott testet
S az arcot, mely fehérre festett,
A kacsintást mind érti jól,
— Ugy szép az élet, ha frívól!

Nem is oly szörnyű veszedelmes
Ez a kis tarka dobogó;

klubba történt bevonulás után kívül hagyták az ajtón a régi ellentéteket.

Most egyformán gyászol a szomorú koporsó felett az egész nagy szabadelvű párt. Es ott van részvét könnyével a magyar közélet pártkülönbség nélkül, mert egy férfi hunyta le szeméit, aki karrierjét nem a születésének köszönhette, hanem — a munkának.

Emléke maradjon közöttünk.

Ujabb petíció Facseten. Harkányi János br. facseti mandátuma ellen, mint értesülünk, újabb petíciót nyújtottak be. A petíció aláírásait a hét folyamán hitelesítették a facseti kir. járásbíró-ság előtt s aztán fejtették a Kuriához. A kérvényt Popesku Sándor és társai írták alá.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 19.

A tegnapi viharos ülés és nagy botrány után minden emóció nélkül folytatták ma a kultusz-tárca részletes tárgyalását.

A karzatok ellenben, mint mindig a zajos ülések után, a zsufolásig megteltek közönséggel és különösen sok hölgy várta kíváncsian a botrány folytatását, a mi, hála az égnek, nem történt meg.

Mindössze a Szemere Miklós beszéde kellett nagyobb érdeklődést. A jeles sportférfi ezuttal a sajtó feletti tartott szemléit. Hirlapíróiskola felállítását ajánlotta a miniszternek, a ki mosolyogva hallgatta a disszertációt.

A tárgyalást pedig nem fejezték be. A folyosón mindenki Horánszky Nándor válságos állapotáról beszél és a részvét szinte általánosan lefoglalta a kedélyeket.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Tallián Béla alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Cseh Ervím miniszterek.

Visontai Soma bejelenti, hogy interpellálni fog a miniszterelnökhöz Bülow utazása tárgyában.

Következett a napirend:

Ha van erkölcsi bizonyítvány,
Az minden romlástól megó.
S hiába minden axómiá,
Nem lesz Arad azért Sodóma,
Ha egy pár Fräulein nem hideg
Es egy pár férj pezsgőt fizet.

De bezzeg más nótára vigad
Felénk az ó-hitű román:
A temetésről hazajöve
Kortés-vers zeng gyászdal nyomán.
Zajos idők nagy hőse: Mangra
Kedvet kap a püspöki rangra.
'Sz az írásban van benne szó,
Hogy hát: püspöknek lenni jó.

Tíz év előtt való időknek
Árnya sok emléket fakaszt;
Szegény Vazul, ha tudta volna,
Dehogy is tetted volna azt.
Ne vezekelj most, drága Mangra,
Nem ad szívünk eféle hangra.
A hang bár Jákobot mutat.
A kéz csak Ézsaué maradt.

Az első heti vers morálja
— Amint kitetszik — ime ez:
A heti vers oly régi nótá,
Amelyik új sohase lesz.
S bár biztató nincs a kezdetben:

A közoktatási költségvetés

részletes tárgyalása.

Szemere Miklós a sajtóügyről beszél. A nemzet és az állam érdeke azt parancsolja, hogy a sajtó képviselői a legnemesebb és legtanultabb honfitársaink legyenek. És hogy ez így legyen, mit tesz az egyén, mit tesz az állam? Semmit! A sajtó emberei nálunk uralmas honoráriumban részesülnek. Megengedem, hogy egyes laptulajdonosok vagyont szereznek, de ez nem segít a sajtó sorsán, mert a sajtó anyagi dotációja azért nem változik. A sajtótörvény rossz, ha elfogadták volna Deák Ferenc törvényét, hogy mindent szabad irni, a mi igaz, sokkal jobb volna a helyzet.

A patikárosok, meg minden más pályán levők részesülnek szakképzetésben, de a sajtó munkásai semmi előképzésben nem részesülnek. Az állam semmi tanfolyamot nem nyújt azon fiatal embereknek, a kik hivatásszerűleg a publicista pályára készülnek, pedig ilyen tanfolyam létesítése állami érdek, mely a nyilvános szociális élet szanálásához szükséges. Minden államban megindultak már ezen a téren az intézkedések. Párisban, Berlinben és Tokiban már vannak ilyen iskolák, kéri tehát a minisztert, hogy megfontolás tárgyává tegye, nem-e lenne hasznos nirlapírói tanfolyam létesítése.

Molnár János: Vészi is ajánlja!

Szalai László a kassai egyetem érdekében emel szót és a mellett érvel, hogy az egyetemnek decentralizálására van szükség, s kifejti, hogy erre nézve legalkalmasabb Kassa város. Kéri tehát a minisztert, hogy Kassa városnak ez ügy érdekében beadott kérvényét pártolja.

Major Ferenc azt panaszkolja, hogy az egyetem építése terén nincs helyes beosztás. A miniszter ígéretet tett az állapotok javítására, de ez még maig de nem váltatott, pedig nem kerülne sok pénzbe. Kéri a minisztert, hogy új iskola építéseknel egységes irányt kövessen és pályázattal intézze el azokat.

Wilcsek Frigyes pártja nevében tiltakozik az ellen, hogy a tud. egyetem alapítványa a költségvetésben tárgyalassanak, mert azok tisztán katolikusak és a költségvetésbe nem tartoznak.

Veress József kéri a minisztert, hogy nyilatkozzék azon kérdéssel, melyről már régebben egész határozottan szolt, hogy a protestáns papképzés az egyetemre vitessék.

Wlassics Gyula vallás és közokt. miniszter: **Wilcsek Frigyes** gróffal szemben kijelenti, hogy Deák Ferenc is úgy nyilatkozott, hogy a magy. kir. egyetem állami tanintézet, annak is tekintették mindig, dacára annak, hogy katho-

likus alapok is vannak ott. Veress Józsefnek válaszulva kijelenti, miszerint az eszmét, hogy reformálni kell az egyetemet, úgy, hogy a protestánsok számára ott teológiai tanszék is alkottassék, helyesli. Az időt, mikor erre vonatkozólag törvényjavaslattal lép elő, magának tartja fenn. Major Ferenc szavaira azt válaszolja, hogy elvileg helyesli azt, hogy pályázatok útján adják ki az építéseket, de minden alkalommal azt teljesíthetőnek nem tartja. Kéri a tételek elfogadását. (Élénk helyeslés.)

Török Bertalan a kolozsvári tudományegyetemről és nagyenyedi főiskoláról szol, és annak történetét ismerteti. Ha vidéki egyetemről lehetne szó, azt az enyedi főiskoláról kellene alkotni, melyet földrajzi helyzete és története ezen célra kiszemelt. Azonban elenleg egy harmadik egyetemre szükség nincs. A kolozsvári egyetem állapota is eléggé bizonyítja pénzügyi viszonyainak gyengeségét. Ilyen pénzügyi helyzet mellett harmadik egyetem létesítésére gondolni sem lehet. A meglévő egyetemeket kell segíteni, így a kolozsvári egyetemet teljessé kellene kiépíteni. Kéri tehát a minisztert, hogy a kolozsvári egyetem céljaira a költségvetés előirányzott tételét mindaddig fenntartsa, amíg a kolozsvári egyetem teljesen kiépítve nincs. A tételt elfogadja.

Bodóházy János a kolozsvári egyetem azon körülményeire hívja fel a miniszter figyelmét, melyek a könyvtár túlszűfoltóságánál, és az épületek helytelen elrendezésénél mutatkoznak. A tételt elfogadja.

Rakovszky István felhívja a kormány figyelmét arra, hogy gondoskodjék arról, miszerint a Ház határozatképes legyen, különben kénytelen lenne a Ház határozatképtelenségét megvizsgáltatni, bármeanyire is mosolyog báró Podmaniczky gróf ur. (Derűltség.)

Váradi Károly határozati javaslatot ad be, hogy a személyi és dologi kiadások össze ne zavartassanak.

Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter kéri a javaslat elvetését, egyszersmind kéri, hogy ily kicsinyes kifogásokkal ne zavarják a költségvetés tárgyalását.

A határozati javaslatot elvetik.

Molnár János a miniszternek a középiskolák vezetéséről szoló intézkedései hibáit akarja feltárni Heinrich Gásztáv egy felolvasása nyomán. Az adminisztráció rossz, ázsziainak mondható, ezt mondja a felolvasás, és ezek után nem lehet csudálni, ha ő nem fogadja el a tételt. Egy kis naptár olvasmányát olvassa fel, mely Hasznos Tudnivalók címen az ifjuság szá-

Majd csak megszokjuk mindaketten,
Mig az idő döcögve mén:
A tisztelt publikum, meg én.

Forgács.

Az engesztelhetetlen.

Irta: Bárcsny István.

Jóformán vége volt már a hivatalos időnek s a Tasy Zoltán ügyvédi irodájában egyetlen kliens sem alkalmattankodott többé. A segédek nyakra főre fejezték be a munkájukat s egyik a másik után surrant ki az irodából. Mikor a principális a belső szobából kiszolt az irodavezetőnek, — senki sem felelt. Hanem épp akkor nyílt meg az ajtó s bejött valaki.

— Szervusz Miska! Mi jót hoztál? Gyere beljebb; régen nem láttalak.

Középkori szikár ember volt ez az ur, a a kit az ügyvéd Miskának nevezett.

— Hozzad jöttem, mondá és gondolkodva ment a belső szoba felé; a küszöbön megállt és szemébe nézett a barátjának.

— Válassz el engem a feleségemtől, szolt határozott hangon.

Dr. Tasy azt hitte, hogy talán a füle cseng. Még egyszer akarta hallani. — Hogy mondtad fiam? Kérdezte elbámulva.

— Válassz el a nőmtől, ismételte Miska s merően nézett az ügyvéd szemé közé.

Aztán a külső ajtóhoz ment és bezárta.

Jól tetted, hogy bezártad az ajtót, magam sem szeretném, ha háborgatnának.

— Épp arra gondoltam. Beszélj Miska.

— Azt tudod ugy-e, hogy bolondulásig szerelmes voltam a feleségembe. Azért is vettem el. Egy érett ember vak szerelmével veszttem volt bele. Az indulatok ellen nincs orvosság.

Néhány esztendő van közöttünk. Nem nagyon sok. Ennyi még megjárja. Hanem úgy látszik, én korábban vénülök. Az asszony ellenben most virul legjobban.

— Azért akarsz tán elválni?

— Bolond beszéd! Azért, mert gyűlölöm! Igen is gyűlölöm. Óh, hogy szeretném megfojtani; hogy szeretnék a vérében fürdeni! . . .

Tasy Zoltánnak borsódzott a háta. Gyönyörű egy vérszomjas kliens ez.

— Azt hiszed, nincs okom rá? Régóta gyanakszom már rá, régóta figyelem. A pokolban se lehetnének nyugtalanabbak az éjszakáim, mint a mikor lesem: nem mond-e valamit nem árul-e el mindent egy szóval, egy hanggal. Nem mondhatom, mit szenvedek, a mikor fagyos ajkát az ajkomon érzem. Soha még magától meg nem csókolt. Nem ilyen az az asszony, a ki szeret. Mit szólasz te az olyan asszonyhoz, a ki az urát soha még meg sem öleli magától?

— Bizony pajtás, hiába . . .

— Hallgass már, a jó Isten áldjon meg! Iszen most én beszélek. Csak a tegnapi napomat mondom el, itélj abból, lehet-e így élni.

Tegnap délelőtt hazamegyek úgy tizenegy óra tájban. Kint forrón süttött a nap, felém

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amig előfizetése tart.

mára készült. A címe, „A szent család“, mely profanálása a szent családnak.

Wlassics Gyula: Butaság az egész! Nem is tudott róla!

Molnár János: És ennek a Vathynak Wlassics levelet irt, melyben helyeselte és nagyon jónak tüntette fel, és ajánlotta.

Molnár Jenő: Szépen! Az a Vathy a legközségesebb revolver zsurnaliszta volt!

Wlassics Gyula kijelenti, hogy apokrif levelek forognak közkezen, melyek közül egy ellen már megindította a büntető eljárást. Nem emlékszik, hogy ez az. (A miniszternek átadják: Ez az! Itt van, hiszen nem is az én írásom.)

Vézi József kijelenti, hogy Vathy Lepsényi páter munkatársa volt.

Molnár János: Örül neki, hogy a miniszter kijelentette, hogy a szóban forgó irat apokrif, de mulasztás terheli a minisztert.

Wlassics Gyula: Hiszen megtettem a bűnvádi feljelentést!

Szederkényi Nándor: Kijelenti, hogy a minisztert mulasztás terheli, mert most nem az az kellene előállania, hogy megtette a feljelentést, hanem azzal, hogy az ügyészség elkövetta-e ezen könyvet.

Simonyi-Semadam Sándor: Felszólítja a minisztert, hogy minél előbb intézkedjék a nevezett könyv elkobzása iránt, mert annak terjedése az ifjúsági erkölcsi nevelésének kárára van.

Wlassics Gyula: Mindez, amit itt hallok, ugy van előadva, hogy lehetetlen rá nem válszonom. Az tény, hogy ez az irat apokrif.

Vézi József: Szimpla „V“-vel van írva!

Wlassics Gyula: Nem érti, hogy hogyan terhelhetné őt mulasztás, mikor egy elvetemedett ember apokrif levelet irt, mely miatt ő a feljelentést megtette. Az igazságszolgáltatás menetére erről a helyről befolyást gyakorolni nem lehet. (Élénk helyeslés és taps.)

Barta Odón azt fejtegeti, hogy a népnevelés terén annak egyik fontos tényezőjénél a tanfelügyelőknél nem látjuk betartva az 1898. évi törvenyt, hogy az egyenlő osztályba sorozott hivatalnokok egyenlő fizetésben részesüljenek. A törvény, ott hol facsemetékről van szó, betartatik, de hol gyermekcsemeték neveléséről van szó, ott be nem tartják azt. Pedig a gyermekcsemeték nevelése csak van oly fontos, mint a facsemeték. Ezt akarta a miniszter figyelmébe ajánlani.

Szabó Ferenc kifejti, hogy a kormány törekvésének annak kell lennie, hogy a hazának lakói a hazában a legjobban érezzék magukat. O a templomot és iskolát tartja azon archimedesi

pontnak, melyen állva azon szilárd talajon állunk, melyen bátran dacolhat vésszel és viharral.

Meszlényi Pál: Vésszel és viharral. (Derütség.)

Babó Ferenc a népoktatásról szól. Azt vitatja, hogy a német nemzetiségi városokat meg kell nyerni Magyarországnak, a nemzetiségi vidékeken pedig állami iskolákat kell felállítani.

Wlassics Gyula megnyugtató választ ad.

Benyovszky határozati javaslatot nyújt be a tanítók fizetés javítására vonatkozólag. A javaslatához Várady és Visontai is csatlakoznak.

Wlassics Gyula kijelenti, hogy az új tanítói nyugdíjtörvényt mielőbb beterjeszti. Benyovszky javaslatát a nemzetiségi tanítókra való tekintettel nem fogadja el.

A tételt elfogadták.

Bülow utja.

Következtek az interpellációk.

Visontai Soma azt kérdi a miniszterelnöktől, hogy Bülow utja összefüggésben van-e a hármass szövetséggel s hogy a miniszterelnök hajlandó-e gazdasági érdekeinket a hármass szövetség keretében megvédelmezni?

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

Horváth Gyula a csendőrség helyzetének javítása tárgyában terjeszt be interpellációt.

Szell Kálmán miniszterelnök azt feleli, hogy járási őrmesteri intézményt létesít, a csendőrség helyzetén a lehetőséghez képest segíteni fog.

Hétfőn folytatják a vallás- és közoktatásügyi költségvetés részletes tárgyalását.

TÁVIRATOK.

A belgiumi forrongás.

Löwen, április 19. Tegnap este tüntetés volt, a mi kétszer is összetűzésre vezetett a polgárőrséggel. Az első összeütközés *Schollaertnek*, a kamara elnökének lakása előtt történt, a másik a Tirlemont-utcában. Minkét esetben a tüntetők kövekkel dobálták a polgárőröket, a kik a támadásra lövéssel feleltek. Öt ember elesett és 12 megsebesült. A halottakat és sebeülteket magukkal vitték a tüntetők.

Brügge, április 19. A katolikus kör háza előtt egy gyűlésről visszatérő szocialisták és a rendőrség között összeütközésre került a dolog

A rendőrség karddal támadott és 10 embert megsebesített.

A bur háboru.

London, április 19. A Reuter-ügynökség jelentti Klerksdorpból 16 iki kelettel: A Nyugatról visszatérő brit csapatok 45 mérföld hosszú vonalon állottak fel a Vál folyó és a schoonspréití örházvonal által alkotott szögben és ezt a három oldalról bekerített terület megtisztították az ellenségtől, miközben 64 burt elfogtak.

Az osztrák vámpolitika.

Bécs, április 19. A mezőgazdasági bizottság vámpolitikai albizottsága azokkal a javaslatokkal foglalkozott, a melyeket a földmívelésügyi miniszterhez fognak felterjeszteni a vámtörvény revíziója tárgyában. Az albizottság elfogadta *Zedvite* gróf előadó indítványait, egyúttal pedig elhatározta, hogy az örleési forgalom kérdését külön f. o. ja tárgyalás alá venni. Az albizottság elfogadta továbbá a ház előadó-jának tervezetét a mezőgazdasági bizottság plénuma elé az albizottság eddigi működése tárgyában terjesztendő jelentésről.

A Polgári Takarékpénztár reaktiválása.

(A holnapi közgyűlés)

Arad, április 19.

Egy kérdésre, mely városunk közönségét négy év óta tartja izgalomban, a holnapi délelőtt folyamán megkapjuk a választ. A kérdés ez: reaktiváltassék-e a „Polgári Takarékpénztár.“ Igen vagy nem?

Ha a válasz igenlő lesz, úgy körülbelül egy millió korona kapja vissza elvesztettnek hitt értékét. Száz meg száz szegény polgár szerzi vissza becsületes munkásságának és takarékoságának gyümölcsét.

Meggyőződésünk, hogy a holnapi válasz csak visszhangja lesz annak a nagy és általános bizalomnak, mely a reaktiválás munkáját kezdettől fogva kísérte. Pedig nehéz munka volt mindvégig. Általánosan híresztelték még néhány hónap előtt, hogy nemcsak a részvény értéktelen, de a betét is veszélyeztetve van. Lassan ölt mérge volt ebben a híresztelésben.

Csak hogy a test egészsége energikusan el-

mogok a lépcsőn, becsöngetek. Jön ki a cseléd s mikor meglát, elvijjogja magát: „ni a nagyságos ur!“

— En vagyok, mondom: itthon van az asszony?

— A nagysága kiment. — Jól van, mondom én s megyek befelé az üres lakásba. Bezártam az ajtót, levettem a cipőmet s papucsot húztam fel. A papucs nem ropog. Besurrantam az asszony szobájába. Ott minden olyan puha, jácintszagú. Nagyon szereti az asszony a jácintot. Jaj, de siethetett? . . . Reggeli köntöse lent volt a földön; a toalette tükörről még a rizs port sem tette el; még az a kis szarvasbőr is ott volt, a mivel az arcát törölgeti. Néma volt minden szöglet.

Egy ócska szekrény van ott, olyan misztikus, mint egy oltár. Elöl domboru, mozaikos: a tetején apró gót tornyok. Egész labirint a belseje s egy teljes keletgyűt rakhatná el bele. Ebben akartam kutatást rendezni.

Már százszor is megtettem; de semmit sem találtam. Mert bizonyosan vigyáz, nagyon vigyáz.

Ovatosan, nehogy felfordulást csináljak s azzal a figyelmét felkeltsem: kinyitottam a fiókot. Egy titkos fiókban ráakadtam az imakönyvére. Abban van egy szent László-kép, egy lovas király: ha látnád, hogy hasonlít Buzás kapitányra! A kapitány nyomorult gazember, én mondom neked Zoltán.

Kinyitottam a többi fiókot is. Sok finom asszonyholmí van ott; gyönyörű fehérműek, körülkötve színes pántlikával, beszagosítva, ide-

oda dugdosott illatpor-zacsókkal. Olyan lett egyszerre a szoba, mintha egy virágos kertre nyíló ablakot nyitottam volna ki. Eszembe jutott, hogy bányszor leptem már meg, a mikor ábrándozott, a mikor elmélyedt titkos gondolataiba. Oh, mily irigyen, dühösen, féltékenyen ripakodtam rá mindannyiszor. S azt hiszed talán, hogy megnyílt a szíve? . . . Meg jobban bezárkózott. Mint a gyöngyét féltő kagyló.

De én érzem, megesküszöm, hogy olyankor valakire gondolt. Valakire, a kiről nem tudok a kit nem ismerem, a ki ellenségem. — Vagy beszélt-e ő muljáról valamit? Tette-e valaha, hogy így szólott volna hozzám: gyere édes uram, most majd elmondok teneked mindent! Nem! csak folyvást hallgat s ez a hallgatás a legszörnyűbb vád: ez a némaság borzasztóan beszél.

Egyszer egy levelet találtam az oltáros szekrényben. Szórol szóra ez volt: „édesem, ma nem megyek egyleti gyűlésre, inkább hozzád megyek.“ Se dátum, se cím, se semmi. Most felelj nekem, ha tudsz, kinek irták, mikor irták ezt a levelet, ki az a hozzád; mért nem ment az asszony akkor a gyűlésre.

S én úgy jártam e miatt a levél miatt, mint Orlando furiozó. Keresek-kutatok azóta, még jobban mint annak előtte; pedig „bolond, ki olyasmit keres, a mit nem akar találni“.

Tegnap megint rossz helyen kutattam. Semmit sem találtam. Késő is volt már, hamar rendbe hoztam mindent, becsaptam a fiókokat, felhúztam a cipőt.

Epen jókor. Megjött. Láttad volna, milyen

gyönyörű volt. Két nagy piros rózsza égett az arcán; szerettem volna megfojtani. Ki tudja mitől pirult ki úgy!

— Nem is kérdezi, merre jártam? mondta. Megakartam csipni: — talán egyleti gyűlésen voltál szívem, szoltam fürkésző tekintettel. — Ott kellett volna lennem. — S miért csak kellett volna? — Elkéstem angyalom.

Gondolhatod, hogy feszített engem keresztre ez a beszélgetés.

De azért odamentem hozzá, hogy megcsókoljam. Ugy mentem neki, mint a tigris. Befurtam a fejemet a hajába, keblébe; az illatát kutattam. Végig csókoltam az arcát, nyakát, hátha rájőnnék, hogy miféle idegen illatot hoz haza.

Esküszöm neked hogy nem jácint volt. Vagy lehet, hogy jácint volt, de most már hiába; énnekem az ördög nem hagy békét. Nem állom ki sokáig, gyilkos leszek. Nem tudom tovább színi a mérget az ajkáról, hát válassz el bennünket.

Mi az? hogy nincs rá pozitív ok? Te mondd az? Hát ilyen ügyvéd vagy te? Hát nem világos az, hogy mennyire gyűlöltöm? Így nem lehet egy nővel együtt élni. Ez a halál, még annál is rosszabb: ez a pokol.

Engesztelhetetlen gyűlölség ez! Válassz el tőle ezen az alapon.

A nagy fali óra kacagva kattozta bele e hosszacsöndbe:

— „En-gesz-tel-he tet-len! En-gesz-tel-he tet-len!“

lentált: a mérág hatásának. Ertelmes és becsületes orvosok — értjük alatta a felszámolókat — virrasztottak a súlyos beteg mellett és bizalmat öntöttek a közönségbe.

Csodálatos, hogy ebben a pénzsűk világban, mikor részvények vásárlásától valóssággal irtózik az annyiszor megjárt közönség, ez utóbbi most kétszeresen jegyzi a reaktiváláshoz szükséges részvénytőkét. *Nem kell a részvény és nincs is hozzá pénz és még is meg van a tulajegység; kétannyt kínálnak oda, mint a mennyit kértek.*

Csak hogy nem is a kétszer kettővel kell ezt a jelenséget kutatni és nem aritmetikával kell a tüneményt megmagyarázni.

Ismételhetjük, amit ez irányban már egyszer mondottunk: *egy takarékpénztári intézmény organizmus, nem pedig mechanizmus.* Nem csupán a belértéke szabályozza részvényeinek árát, nem is főleg az osztalék magassága adja meg értékét, hanem a bizalom, melynek legalább is olyan súlya van, mint a belértéknek, vagy a magasabb osztaléknak.

Ez magyarázza meg azt is, hogy a közönség a „Polgári Takarékpénztár“ részvényeit — a melyek osztalékait még nem ismeri — tulajegyezte, holott válogathatna oly fővárosi részvényekben, melyeknek jövedéke hét és nyolc százalék között váltakozik.

De minek is fáradunk a fővárosba, a mikor a próbát idehaza és magán a „Polgári Takarékpénztáron“ is megtehetjük; a régin és a mostanin. A régi „Polgári“ vételára után nyolc százalékot jövedelmezett, belértéke is sokkal magasabb volt, mint az árfolyama. Nem kellett. A mostani „Polgári“ azonban tulajegyeztetik.

Csodásnak látszik, de nem az. Nincsenek is csodák, ha jól tudunk distingálni. Tegyük tehát:

Mindenekelőtt a régi „Polgári“ belértéke tulaj volt becsülve, a mostani pedig alá van becsülve. A közvélemény, melynek ezer szeme és füle van, érzi és tudja ezt. Es mint a példa mutatója: számol is vele.

De ez a közvélemény talán tulságos szigorú is volt ítéletében és tulságos bizalmatlan érzésében a régi igazgatóság iránt. Elitéljük mi is, hanem a bona fidesében hiszünk. Csupán egy tárgyi okra kell hivatkoznunk: a régi igazgatók voltak legjobban érdekelve, miután a legtöbb részvény azok kezében volt és azok kezében van ma is. Ez mindig szem előtt tartandó.

És tartsa szem előtt a jövőben a régi rezsím tévedéseit a reaktivált pénztintézet új igazgatósága és annak vezérigazgatója is. A mikor egyrészt a nagyobb jövedelmezőség reménye kápráztatja, jusson eszébe, hogy *idegen pénz van kezeire bízva*, melyet még nagyobb százalék kedvéért sem szabad kockáztatni. Tartsa szem előtt azt is, hogy ez a pénztintézet a kis emberek intézménye volt és kell is, hogy az maradjon; a mivel nem az van mondva, hogy a szegény embereknek biztosíték nélkül adja oda a pénzt, hanem, hogy jobb a sűrű krajcár, mint a ritka forint, és hogy nagyobb gazdasági feladatot teljesít a takarékpénztár, ha száz darab száz koronás váltót leszámítol, mintha egy tizezer koronás lombard-kölcsönt ad. Nem szabad, főleg ha idegen pénzt kezelünk, tulsokat egy szegre akasztani, mint az a régi rezsimmél a földekkel történt. És amit először kellett volna említenünk: *az igazgatóság van a pénztintézetért, nem pedig a pénztintézet az igazgatóságért.* Ez az, a miben kell, hogy különbözzék az új rezsím a régítől.

Egyébként is kell, hogy az új rezsime komolyan vegye feladatát, mert — mi tőrés-tagá-

dás — sok bizalmatlansággal kell a jövőben is megküdenie. A négy évi felszámolásból kis szépséghiba mégis csak maradt fenn. A fődolog mégis csak az, hogy *belül legyen egészséges*, a külszin megjön majd magától. Többet ér az, mintha a szép színe megvolna, de belül nem lenne minden rendben. A „Polgári Takarékpénztár“ életrealitása azzal van legjobban igazolva, hogy kiállotta a krízist, hogy a felszámolásból áttér a reaktiválásra, a mi tudunk szerint az első eset Magyarországon.

De most vesszük észre, hogy úgy beszélünk a reaktiválásról, mintha az már befejezett dolog volna. Pedig még hátra van a fekete leves.

Úgy mondják, hogy van vagy két-három részvényes, kik a reaktiválással nem értenek egyet. Ugyanazok, kik a felszámolók ellen szórták a legképtelenebb vádakot, ugyanazon felszámolók ellen, kik a legönzletlenebbül a saját érdekeik mellőzésével állították lábra a különben csödbe kerülő konkurrens intézetet. A komikus a dologban az, hogy a gáncs és félelem nélküli részvényesek résztvettek a konszorcialis üzletekben. De a reaktiváláshoz szükséges százhuszezer forinthez nem járultak egy fillérrel sem. Gyümölcseikről fogjátok felismerni, mondja az Irás. Részesedni a konzorcialis nyereségben, de vissza nem téríteni semmit, meg rágalmazni a felszámolókat, és adni az erkölcsbirákat. Ezek ök. Vigjáték ez avagy szomorujáték, nevetni kell itt, vagy szánakozni?

A „Polgári Takarékpénztár“ ügye a legjobban halad és az elébe kerülő akadályok is csak arra szolgálnak, hogy még előbbre vigyék, oda a másik négy nagy intézet mellé, melyekkel karöltve fogja szolgálni az aradi piac gazdasági kereskedelmi és ipari érdekeit. Ily szejlemben üdvözöljük a „Polgári Takarékpénztár“ holnapi közgyűlését.

Horánszky Nándor halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 19.

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter ma este 9 óra 45 perckor meghalt. Ezt a távirati értesítést kaptuk az ország fővárosából, melynek társadalma lázas izgalommal várta a mai nap egész folyamán a nagybeteg államférfiu ágya mellől érkező híreket.

Ambár el voltunk készülve a legrosszabbra, mégis megdöbönt ez a hirtelen, tragikus fordulat. Horánszky pár nap óta betegeskedett s állapota csak tegnap lett válságossá. Nem használt a leggondosabb orvosi kezelés, nem használt a család önfeláldozó ápolása: az emberi tudomány tétlenül állt a beteggel szemben s a miniszter, kit a királyi kegy alig másfél hónap előtt juttatott e magas méltóságba, ma este övéi között elhunyt.

Haláláról a következő távirati értesületeket kaptuk:

Az utolsó kenet.

Budapest, április 19.

A ma reggel 10 órai orvosi konzilium megállapította, hogy az érverés 109, a hőmérséklet 37.5. E mellett általános elerőtlenedés mutatkozott, úgy, hogy az orvosok szükségesnek tartották a családot figyelmeztetni, hogy kívánatos volna, ha a beteget *halotti szentségekkel látják el.*

Nyomban el is küldtek a józsefvárosi plébániára, a honnan *Kanovich Béla Mór apátplébános* maga jött el a szentséggel, hogy a beteget elkészítse az utolsó utra.

Időközben *Szell Kálmán* miniszterelnök jött látogatába és bement a beteghez, a ki teljesen eszméletnél volt. A két miniszter, Horánszky kezdeményezésére, folyvást a kiegyezésről és a kereskedelmi miniszterium ügyeiről beszélt. A miniszterelnök biztatta Horánszkyt, hogy legyen egészen nyugodt, majd jól megy minden; Horánszky viszont folyvást hangoztatta, hogy menyire sajnálja, hogy betegsége akadályozza a kiegyezés tanulmányozásában.

Mikor a miniszterelnök kijött, a papot akarták beküldeni, de a miniszterelnök nem engedte be; kapacitálta a családot, hogy tartásuk függőben a vallási szertartást, mert a beteg nyugodt és sejtelve sincsen, hogy állapota reménytelen. A szertartás csak zaklatná és megriasztaná a beteget. A család meghajlott a miniszterelnök kívánsága előtt s nem engedte be az apátplébánost a nagy beteghez.

Ezt az epizódot a miniszterelnök maga mondta el a Ház folyosóján és hozzátette, hogy *Horánszky állapota reménytelen.*

O felségének a királynak a kabinetiroda kívánságára negyedóránként küldenek jelentést a beteg miniszter állapotáról.

Hegedüs a betegnél.

Budapest, április 19.

(*Feladatott délelőtt 11 órakor.*) A beteg állapota változatlan. Attól a perctől fogva, hogy hire ment, hogy *Horánszky* állapota reménytelen, a képviselőházból folyvást tudulnak a tudakozódók.

Ott jártak: Apponyi Lajos gróf udvarnagy, Fejérváry Géza báró, Wlassics Gyula, Apponyi Albert gróf, Hock János, Mezei Mór, Márkus József főpolgármester, Bornemissza Lajos, Bernát Béla, László Mihály, Biró Lajos dr., Fráter Imre, Csávossy Béla, Vészi József, Justh Gyula, Fáy István, Samassa János dr., Kass Ivor, Széchenyi Béla gróf, Solymossy Ödön báró, Máriássy János báró altábornagy és *Hegedüs Sándor* volt kereskedelmi miniszter, a kit a beteghez be is bocsátottak. A volt miniszter néhány percig időzött utódja halottas ágyánál.

Nincs remény.

Budapest, április 19.

(*Feladatott délelőtt 11 óra 30 perckor.*) Az állapot változatlanul súlyos. Most adták nyilvánosságra a reggeli bulletint, mely így szól:

A beteg az éjjelt nyugodtan töltötte; reggel hőmérséklete 37.5. Érverés 108. Váladék csökkent. Erőbeni állapota pedig hanyatlott.

Most ment be *Müller Kálmán* tanár ujjalag a betegszobába. A beteg folyton eszméletnél van. Délelőtt levessél, tejjel és pezsgővel táplálták; szilárd táplálékot már nem mernek neki adni. A tanár bentléte alatt bebocsátották a beteghez *Darányi Ignác* minisztert, *Bogdanovich* Lucian szerb püspököt és *Apponyi Albert* gróf házelnököt. A látogatókat azért bocsátják be egy két percre, hogy a beteg ne aggódjék.

Horánszky Dezső, a miniszter fia fogadja a látogatókat és kéri őket, hogy ne sokáig időzzenek; ő jelentette is ma délelőtt, hogy az orvosok lemondták a beteg életéről.

A beteggel szomszédos szobában az egész család: a beteg neje és gyermekei Gyula, Dezső, Lajos, Emilia és Irma együtt vannak.

Fejérváry látogatása.

Budapest, április 19.

Mikor *Szell Kálmán* miniszterelnök a délelőtti órákban *Horánszky* nál időzött, ugyanakkor megjelent ott *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszter is, ki éppen akkor érkezett haza Bécsből. Fejérváry nem akart bemenni a beteghez, attól félve, hogy a szokatlan látogatással felizgatja, de *Szell* mégis bevitte hozzá.

Horánszky nagyon megörvendett Fejérváry látogatásának. Mikor Fejérváry megkérdezte, hogy érzi magát, a beteg így felelt:

— Hála istennek, már *tulestem a válságon*.

Fejérváryt megdöbbenet'e az orvosok azon nyilatkozata, hogy a beteg állapota reménytelen.

Horánszky és a miniszterelnök.

Budapest, április 19.

Délután 2 órakor a miniszterelnök ismét meglátogatta *Horánszkyt*. Távoztakor kijelentette, hogy visszamegy a képviselőházba, mert egy interpellációra kell sürgősen felelnie.

— Bizony — szolt Horánszky — nekem is válaszolni kellene néhány interpellációra.

A miniszterelnöktől azt is kérdezte a beteg, hogy a kiegyezés kérdése mi-kép áll?

— A téged illető ügyeket átvettük a tárgyalás rendjében — ugymond a miniszterelnök.

— Akkor *megvagyok nyugodva*, — felelt Horánszky.

A beteg miniszter egy ízben kijelentette Müller tanárnak, hogy Lussin-Piccoloba fog utazni és ott marad, míg egészen fel nem épül.

A kabinet-iroda kívánságára a királynak negyedóránként küldenek távirati tudósítást a beteg állapotáról.

A miniszterelnök a Ház ülése után ismét Horánszkyhoz sietett.

Az utolsó órák.

Budapest, április 19.

(Feladatott d. u. 3 órakor.) A nagybeteg állapota egyre rosszabbodik. Az orvosok az iménti konziliumra jöttek össze s a következő jelentést bocsátották ki:

Az erő hanyatlóban, a hőmérséklet 38,6 fok, az érverés 108. A beteg állapota *válságos*.

Müller s. k.

Dirner s. k.

A miniszter a délután folyamán *felvette az utolsó kenetet*, a melyet Bán Sándor ferencvárosi helyettes plébános adott föl neki. Az orvosok *nem remélik, hogy Horánszky életét meglehessen menteni*.

Katasztrófa előtt.

Budapest, április 19.

(Feladatott délután 5 órakor.) Samassa érsek délután 2 órakor érkezett a fővárosba s a vasutról egyenesen *Horánszkyhoz* hajtatott. Ugyanott megjelentek *Schlauch* bíboros, *Szmrecsányi* és *Majláth* püspökök, továbbá *Károlyi* és *Cziráky* grófnők.

Délután 4 órakor kábultság kezdett erőt venni a betegen s *teljesen elvesztette eszméletét*. Ezen időn túl már senkit sem bocsátottak hozzá.

Azóta a beteg ereje folyton hanyatlik, a szív működése rohamosan gyengül, reménység nincs. Az orvosok szerint a *katasztrófa* minden pillanatban bekövetkezhetik.

A halál.

Budapest, április 19.

(Feladatott este 10 órakor.) Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter *este 9 óra 45 perckor meghalt*.

Az agónia délután 1 órakor beállott, úgy, hogy mikor *Samassa* érsek megérkezett, a miniszter már nem volt eszméleténél.

A család tagjai az orvosok figyelmeztetésére el voltak készülve a haláira. Valamennyien együtt voltak, mikor Horánszky kilehelte életét.

Horánszky életrajza.

Hórai és tóthfalusi *Horánszky* Nándor Eg-rben született, 1838. január 15-én. Családja egyike Liptó vármegye legrégebbi családjainak. Iskolai tanulmányait Eg-rben, jogi tanulmányait pedig a pesti egyetemen végezte, hol 1858-ban abszolutóriumot nyervén, törvényszéki gyakorlatra lépett s mint ilyen, az akkor fennállott szolnoki törvényszéknél kezdte meg működését.

Három év múlva fogalmazónak nevezték ki az ujonnan szervezett magy. kir. ítélőtáblához. Ugyancsak 1861-ben nyerte el az ügyvédi oklevelet, a mikor Szolnokon törvényszéki bírónak választották meg. Ezen állásáról a provizorium behozatala után leköszönt s mint ügyvéd működött, tevékeny részt véve egy társadalmi, valamint az akkor e térre szorult politikai mozgalmakban is.

Az alkotmány visszaállítására után kiváló szerepet játszott a megyei és városi életben, melynek állandóan képviselői tagja volt. Előnkölte a t. t. alakult meg Szolnok városának első iskolaszéke; az ő buzgólkodása folytán jött létre a kiseddő és az első szolnoki takarékpénztár, 1870-ben a katolikus kongresszusra képviselőnek választották s a kongresszuson, mint annak egyik jegyzője működött.

1872-ben választották meg első ízben országgyűlési képviselőnek. A parlamentben a szolnoki kerületet képviselte, s mint ilyen, az akkori balközép pártához tartozott. Miután e pártból a Ghyczy féle árnyalattal nemcsakára kilépett, letette mandátumát, de a kerület újból és nagy lelkesedéssel megválasztotta.

Horánszky 1875-ben csatlakozott a fuzióhoz és az általános képviselőválasztások alkalmával Mosonban kapott mandátumot. Ez az országgyűlési ciklus újította meg Ausztriával a közgazdasági kiegyezést. Horánszky ekkor több képviselővel együtt a közjogi alapon álló ellenzékbe lépett, mely ellenzék az 1892-iki választások alkalmával a „nemzeti párt” nevet vette fel. 1878-tól kezdve az újabb időkig, a mikor *Szell* Kálmán kormányelnöksége alatt tudvalevőleg a nemzeti párt beolvadt a szabadelvű pártba, Horánszky annak nemcsak egyik legkiválóbb tagja, de több éven át elnöke, majd elnöke volt.

Az 1878—81-iki országgyűlésen nem vett részt, miután az általános választásoknál a dunavecsei és esztergomi kerületekben kisebbségben maradt, ellenben 1881-től kezdve három országgyűlésen át az esztergomi, 1892. óta pedig az abauj-tornavármegyei Szepsi kerületet képviselte.

Horánszkyt csak a folyó évi március hó 4-én, *Hegedűs* Sándor lemondása után nevezte ki a király kereskedelemügyi miniszterré. Működésétől sokat vártak s ha váratlan halála közbe nem jön, bizonyára be is váltotta volna azokat a reményeket, melyeket miniszteri munkálkodásához fűztek.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Karácsonyi Mariska Temesvárott.** Az *aradi* színtársulat bájos népszínmű-primadonnája: Sz. *Karácsonyi* Mariska, aki legutóbb a szegedi színpadon lépett fel vendégként, holnap, vasárnap este Temesvárt vendégszerepel *Makó* Lajos színiigazgató meghívására. A művésznő a *Piros bugyelláris*-ban lép fel s az előadás iránt a temesváriak körében, — az ottani lapok közlései szerint — nagy érdeklődés mutatkozik.

* **Ujtások a színházban.** *Zilahy* Gyula színiigazgató azzal a kéréssel fordult a tanácshoz, hogy a ruhatárba, amely legjobban ki van téve a tűzveszedelemnek, a *villamos világítást* vezettesse be. A tanács mai ülésén erre nézve megbizta *Varjassy* Lajos tanácsnokot, hogy a villamvilágítási társulattal tárgyalásokat kezdjen meg. Ugyanezkor szóba került a tanácsülésen a színház kopott *gummi- és gyékény-szőnyegeinek* ügye. A tanács kimondta, hogy miután ezeknek ujjakkal fölcserélése tekintélyes költséggel jár, erre nézve az összel fognak határozni.

* **Felhő Rózi**, ki, mint irtuk, betegségéből már teljesen felgyógyult, a jövő hét elején mutatkozik be a temesváriaknak. Első fellépése *A svihákok* operettben lesz.

* **Magyar színészet Brassóban.** *Nádasy* József pécsi színigazgató társulata folyó hó huszadikán, vasárnap fejezi be Pécsen a pót-idényt és másnap a társulat már indul Brassóba. A brassói színi évadot huszonharmadikán kezdik meg „Az ember tragédiája” előadásával, Ennél a társulattal működik *Komlósy* Ilonka, az *aradi* színtársulat volt kedvenc nívája és *Gonda* Pista. *Gonda* László színházi pénztáros fia, kinek eddigi szerepléséről a pécsi sajtó a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg.

Egyről-másról.

(Zord tavasz. — Az áldás. — A cseh Slavia és a magyar labdarugók. — Az opera társaság. — A kraváti tenoristák. — Hol vannak a mágánások? — Küry Klára Bécsben. — A nagy carousel. — Pompa és fény. — Lesz-e vörös május?)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, április 19.

Vasárnap virradóra, amikor e sorok napvilágot látnak, azt óhajtom, hogy valóban — napvilágot lássanak. Mert ezen a héten a nap ugyancsak fukarul ontotta fényét. Egyforma szürke, ónszínű felhők mögül csak elvétve, ha előtört egy halovány sugár. A már tavaszi mezbe színesedett utcákon napokon át az esőernyők feketéllettek; gumi-köpeny, esőernyő és galucsni, ez volt az időjárás szignaturája. Az esős és hűvös napok egy kis téli bangulatot varázsoltak újra a városra. A szobákban fűteni kellett, a kávéházak újra megnépesedtek és a korzó, ah! a korzó — odabaza maradt.

Am ha nekünk, városi embereknek, bossúságot okozott is az eső, annál jobban örült neki a gazda. Ez a langyos zápor kincset ért a vetéseknek. De hisz mi is láthattuk jótékony hatását. Az utcájárok oldalán kibontották leveleiket azok a csenevész fák és a kertekben, a mint megfürdöttek az eső vizében, egyszerre zöldbe borult minden. Köszönjük hát, uram isten, az áldást; most már csak annál szebb lesz a tavasz!

Az idő megenyhültével újra megkezdődik a sportpályákon az élet. Ifjaink most ugyanis tele vannak a dicsőség mámorával, amióta a cseh „Slavia” tagjain győzelmet arattak; ugyanazonkor, a kik a múlt évben ugyancsak elverték a port a mi véreinken. Ez a kis dicsőség újra fővillanyozta a labdarugó fiatalságot, a melyet az oxfordiaktól és a richmondiaktól szenvedett vereség kissé elkedvetlenített. Pedig hát kemény legények ezek a csehek, ugyancsak drága dolguk volt velük a magyar fiuknak.

S az agg koszorus megirhatja a „Csehek Magyarországon” új fejezetét. Mert a Sláviákka! nem fejeződött be a cseh vendégjárás; sőt hogy a tornász-ifjak kudarcra tértek vissza a Moldva partjára, már csak a csehek hírnevén esett csorba kiköszörülése véget is, újra csehek jöttek közénk, hogy a művészet erejével győzzenek, ha már testi erő és testi ügyesség dolgában ők voltak a legyőzöttek.

Es bizony győztek is. Az a cseh operatársaság, amely a király-utcai Albrecht-mulatóban vendégszerepel, elsőrangú művelőzetet szerzett a főváros közönségének. Van közöttük, a kik különben mind kiváló művészek, néhány elsőrangú erő, akiket operánk is szeretne itt tartani. Már tárgyal is némelyikükkel és talán sikerül is megegyezésre jutniok. Mi, akik szívnünkön viseljük a magyar Operaház sorsát, szívesen látnok ez, főképp ha emiatt ki lehetne tenni a szűret e műintézetünkből néhánynak azok közül, a kiket „kraváti tenoristák”-nak keresztelt el egy szellemes zenészkritikusunk.

A cseh opera-társulat előadásainak nagyközönsége volt minden este, csupán a mágánközönség hiányzott a nézőközönség soráiból. Ezeknek egyrésze most a bécsi Freudenauban tapsol délutánonként *Van Dusen*-nek és *Dyerenek*, az amerikai jockey-világ e két ujonnan föltűnt csillagának, esténként pedig a Carl-Theaterben tapsolja végig a tenyerét, lelkesedve *Küry* Klári mellett, akinek bájos és finom *Germain* hadnagya egyetlen kardcsapással meghódította a császárváros szívet; másik része a mágánásoknak a májusi *lavaszjátékra* való előkészületekkel van elfoglalva.

A május közepén rendezendő caroussel-ről van szó, amelyet a Tattersallban rendeznek a mágnások s a melyen ő Felsője is megjelenik. A Tattersall körül már építik is a tribünt, amely tízezer ember befogadására lesz alkalmas. A belépő-díjak rendkívül magasak lesznek, mert e látványos játékok játékoncélra rendezik a mágnások. Már nagyban folynak a próbák, hetenkint négyszer: hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton. A Nemzeti Lovarda nagytermében tartják a próbákat, kora reggeltől délig. A legközelebbi napokban már megkezdik a jelmezes főpróbákat is, amikorra elkészülnek a Mátyás király korabeli korhű ruhák. A lovasjáték, a melynek tervezete már nyilvánosságra került, három részből fog állani. Az első lesz a nagy fölvonulás; a második rész lesz maga, a tulajdonképeni lovas-tornajáték, legérdekesebb kétségkívül azonban a harmadik rész lesz. Ebben a részben egy korhű sólyomvadászatot mutatnak be loháton, kocsikkal kísérve. A főuri társaság férfi- és hölgytagjai, valamennyien saját, pompásan idomított lovukon tartják a próbákat. A betanítást *Rohonczy* altábornagyterparancsnok, *Bacsak* ezredes és *Ghyecz* honvédszázados végzik, nagy körültekintéssel. Érdekes itt megemlíteni, hogy a fölvonulásban részt fog venni a főrangú társaságon kívül, egy század közös és honvédszár-altisztból álló csoport, a mely a régi huszárezredek egyenruháiba lesz öltöztetve. Ugyanilyen régi öltözetben vesd rész egy század tüzér-altiszt és egy század szekeres-tiszt, valamennyi fegyverének régi öltözetében, amelyet ez alkalomra a bécsi arzenából kapnak.

Hát az a bizonyos, hogy pazar és gyönyörű látványosság lesz, a minőben nem igen szokott részünk lenni. A pompa és fény kifejtéséhez senkisémet ért jobban a magyarnál. Látható volt ez a mileniumi diszfölvonulásnál, a minőhöz hasonlóról legföljebb az ezeregyéj regéi tudnak.

De a mig e fényről írunk, önkéntelenül is szemünk elé tűnik az árnyék. A belga fővárosban lármás szociálisták a forradalmat proklamálják. Nem sápadt sansculotte-ok ezek, minők valaha Párisban emeltek a barrikádokat, hanem önérzetes munkások, a kik részt követelnek maguknak a kormányzásból.

Es közeledik május elseje, a munkásnép nemzetközi ünnepnapja. Majd meglátjuk akkor, minő hatással volta belga példa a világ munkásaira. Vajjon minő meglepetéseket tartogat számunkra a vörös május? . . .

Zászlóbontás a színházban.

(A társulat bemutatása.)

Arad, április 19.

Az aradi színpadon ma szokatlan élet volt. A társulat összes tagjai, *Zilahi* Gyula igazgató felhívására, d. e. 10 órakor összegyűltek ott, az ünnepélyes bemutatkozásra, melyre a sajtó képviselői is meghívást nyertek. Az ünnepélyes aktusról és annak lefolyásáról más helyütt emlékezünk meg, itt csak az igazgató beszédéről, mely tartalmánál fogva valóban a régőhajtott új aera méltó nyitányának tekinthető, óhajtunk elmondani egyet-mást.

A színpad régen, nagyon régen látott ily lélekemelő jelenetet. Megvalósult végre az az óhajtás, mely mindazok lelkében élt, akik a színházat kulturintézménynek akarták látni, oly intézménynek, mely a nemzeti kulturának igaz termő talaja és melynek hivatása nem lehet más, mint fejlesztése a jó, a nemes izlésnek és támogatója a színművészetnek magasztos hivatásában.

Milyen furcsán tekintett erre a jelenetre az a festett világ, mely eddig a ledérségnek annyiszor volt tanyája, melyben annyi merénylet történt mindaz ellen, ami szép, nemes és magasztos.

Zilahi Gyula beköszöntő beszédében egy pásszus különösen ragadott meg mindenkit, a midőn azt hangoztatta, hogy legyen ez a színpad, ez a kis külön világ *szentély*, melyben a művészet nagy eszméjének álljon oltára és azon

lobogjon az örök és szent tűz, melynek fénye jótékonyan világítson be a lelkekbe.

Ez az a hang, mely után ábitoztunk, ez az a program, melynek megvalósításáért annyiszor emeltük fel szavunkat. Szentély lesz a színpad, művészi ihlettség fog a körül honolni. *Zilahi* beköszöntő beszédével kiborácsolta onnét azokat a felfogásokat, melyek eddig megméltelyezték a színházat, a színészeket és a közönséget.

A társulat tagjai meghallották az igazgató erélyes, öntudatos szavait és bizonyára meg is fogják szívelni azt.

Zilahi aposztrofálta a sajtót és megköszönte az eddig tanusított támogatást és csak azt kérte tőle, hogy legyen bírálatában igazságos.

Ez az igazságszolgáltatás meg volt eddig is, meglesz ezentul is. Ha volt baj, akkor az csak abból keletkezett, mert az igazságnak mindenkor leplezetlenül adtunk kifejezést. Beösmérjük, hogy ez az igazság fájó sebeket ütött, de meg kellett lenni ennek azért, mert az a magasabb szempont lebegett mindenkor szemünk előtt, amelyet az új igazgató is felirt zászlajára.

Nem kívánhat az igazságos bírálat a vidéki szintársulattól oly művészi egészet, minővel a fővárosi színházak rendelkeznek, de igenis megkívánhatja elsősorban, hogy a szintársulat szervezése álljon arányban azzal az áldozatkészséggel, melyet a közönség a színházzal szemben tanusít, megkívánhatja, hogy a színház ne legyen az igazgató rideg spekulációtárgya, melynek kedvéért sárba lehessen tiporni magát az intézményt, a józólést, az erkölcsöt és a tiszta művészetet; és megkövetelheti joggal, hogy a színház templom legyen, a színészek szemében.

Zilahi a szintársulathoz intézett figyelmeztető szavaiban átértette ezt a megdönthetlen igazságot és amit ő a tagok lelkére kötött, az erős bizalommal tölt el bennünket a jövőre nézve. Ezért üdvözöljük őt, az ünnepélyes bevonulás alkalmából tiszta szívből és megvagyunk győződve arról, hogy a mi közönségünk nem fogja őt törekvésében elhagyni, sőt fokozottabb mértékben fogja őt támogatni, mint olyat, aki hivatásának és feladatának nemesebb értelemben akar megfelelni. **Carolus.**

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A Fehér Kereszt** orsz. lelencház-egyesület aradi fiók-intézete f. hé 24-én csütörtökön d. u. 5 órakor a városháza kis-tanácstermében év-záró közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait és a nemes ügy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgysorozat: Az utolsó közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése; az évi jelentés előterjesztése; egy igazgatósági és három-három választmányi tag kisorsolása s helyükbe új tagok választása és végül, indítványok előterjesztése. Közgyűlés után igazgatósági ülés lesz, melyre az igazgatóság tagjait ezuttal külön is meghívja az elnökség.

(*) **Az aradi szegény tanulókat** segélyező egyesület április hó 26-ikán délután 4 órakor a városháza kistermében tartja rendes közgyűlését, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívjuk. Aradon 1902. április 19-én. **Ozv. Hauser Károlyné** egyes. elnök, **Kovács Vince** egyes. titkár. A közgyűlés tárgyai: Elnöki megnyitó. A titkár évi jelentése. A pénztáros jelentése. A számvizsgáló bizottság jelentése. A választmány kiegészítése. Indítványok.

(*) **Az Aradi Kereskedők Köre** április hó 20-án, vasárnap d. u. 3 órakor saját helyiségében tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlés napirendje: 1. Jelentés a kör 1901. évi működéséről és vagyoni állapotáról. 2. A számviz-

sgáló bizottság jelentése. 3. A tisztikar, választmány és a számvizsgáló-bizottság tajainak megválasztása. 4. Indítványok.

(*) **Az aradi izr. kiházasító egyesület** április hó 20-án d. e. 11 órakor az izr. hitközség tanács-termében tartja idej közgyűlését.

A kereskedelmi miniszter és az aradi iparügyek.

(A helyi ipar veszedelme.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 19.

Komoly gondolatokra ad alkalmat a kereskedelmi miniszternek Arad város tanácsához ma leérkezett két rendelete. Az egyik a vasuti átjáró építése alkalmából folyamatra tett iparkihágás során, a másik egy osztrák házalonak panasza folytán látott napvilágot, nem nagy öröme a helybell iparosok és kereskedőknek.

A két esetnek ez a története:

A múlt évben, mint tudvalevő, a *Magyar Allamvasutak* igazgatósága elrendelte a *simándi uti felüljáró* építését. Az építést a budapesti *Gál és Tyrnauer* vállalkozó cég kapta meg, közel százezer koronáért. A vállalkozó megkezdte az építést, s Losoncról, Csabáról, Mikalakaról és másunnan szerződötett munkásokat az építéshez. A nagyváradi uton hónapos szobát bérelt, s onnét egy munkavezető intézte az építés munkálatait.

Az aradi rendőrkapitányság, mint iparhatósága abban a felfogásban, hogy a *Gál és Tyrnauer* cég itt oly ipari munkát végez, a mely nemcsak engedélyhez, hanem képesítéshez is van kötve, miután a cég az engedélyt ki nem váltotta, megindította a kihágási eljárást s annak befejeztével a cég tagjait: *Gál Sándort* és *Tyrnauer Adolfot* 200—200 korona pénzbírságra ítélte. A tanács az elsőfoku iparhatóság ítéletét indokoinál fogva helyben hagyta.

A cég a kereskedelmi miniszteriumhoz felebezett, amely pótlólag megállapíttatni kérte azt a körülményt, hogy a *simándi-uti átjáró* építése a *magasabb technika* körébe vágó, vagy egyszerűbb építkezés volt-e. A pótló eljárásnál kiderült, hogy az építés annyira magasabb képzettséget igényelt, miszerint a *Magyar Allamvasutak* osztálymérnöksége napról-napra ellenőriztette, hogy a vállalkozó a szerződés feltételei szerint végezteti-e az építkezést s az abban előirt anyagot használja-e.

Ennek dacára a kereskedelmi miniszter megváltoztatta a tanács határozatát s *Gálnak* és *Tyrnauernek* büntetését *tíz-tíz koronára szálaltotta le*. A miniszter ebben az ítéletben az átjáró munkáját hidépítésnek minősíti, az pedig a vonatkozó miniszteri rendeletben nincs felsorolva azon munkák között, a melyek végzéséhez engedély kellene.

Nem érezzük magunkat hivatva műszaki tekintetben e miniszteri intézkedéshez véleményünket hozzáfűzni, azt azonban bárki láthatja, hogy a vasuti átjáró létesítése csak magasabb technikai képzettség és felügyelet mellett volt végezhető s habár a miniszteri döntés ez ügyben csak akkor jött meg, mikor az átjáró már elkészült: a miniszter — vonatkozó törvényeink és az építő-ipar szabályozatlansága folytán — egy szóval s m érintette a főkapitány azon intézkedését, melylyel a vállalkozó céget a szabályszerű iparengékely beszerzésére kötelezte.

Legfőbb ideje, hogy az építő-ipar végrevalahára szabályoztassék, s elavult ipartörvényünk 10 koronás bírságokkal teljesen nevetéssé ne tétessék.

A másik ügy ugyancsak a törvényhozás által mellőzött *házalási ágra* vonatkozik. Egy *reichstadti* házaló paraszt emelt az osztrák kormányánál, hogy Aradon a szegényalpra az osz-

trák házalóktól napi 50 fillér házalási díjat szednek. A kereskedelmi miniszter ez ügyben leirt a városhoz s annak idején *Institoris* Kálmán polgármester, ki az ipari ügyek előadója volt a tanácsban: terjedelmes felterjesztés körében fejtette ki azon elveket, melyek az évtizedes gyakorlat folytán a házalási díjak szedését indokoltá tették. Így felsorolta a polgármester, hogy az 1852-ik évi *nyílt parancs*, mely a házalást Magyarországra nézve is szabályozza, sehol nem szabályozza e díj-fizetés alóli mentességet s hogy e csehországi házalók, kik csipkével és himzett árukkal sűrűn keresték fel Aradot s itt napokon át jó vásárt csináltak, készséggel fizették ezen pár fillért, mely a városi szegényalapra fordított s a városnak jelentékeny jövedelmi forrását képezték.

Hiábavalóknak bizonyultak a helyes érvek. A miniszter *eltiltotta a házalási díjak további szedését* s azt az utasítást adta, hogy e házalóknak házalókönyveiket csak láttamozni kell s annyi napra adni a házalási engedélyt, a mennyire kéri. Ezen a czímen azután akár heteken át is házalhat a csehországi csipkés-aszszony, tessék azután ellenőrizni, hogy a házi készítmény közé nem-e csempészi be a bécsi gyári portékát.

Ünnep a szinpadon.

(Zilahi társulatának bemutatkozása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

Az aradi új szintársulat ma kezdte meg tulajdonképeni működését, bár ez néhány napig csak a színház négy fala közt, a közönség számára ugyan, de nem a közönség szemláltára folyik.

Ma kezdődtek meg a szinpad próbák, első akciója a teljes társulatnak Aradon. Ezt az alkalmat a szinigazgató felhasználta arra, hogy társulatának tagjait maga köré gyűjtve, a sajtó képviselőinek jelenlétében utasítást adjon ezeknek arra a szellemre vonatkozólag, melyben ő az aradi színházat vezetni akarja.

A mai szinpad ünnepén a szintársulat tagjain és az újságírókon kívül megjelent az Aradon időző *Bosnyák* Zoltán miniszteri tanácsos, az ismert szinműíró is, továbbá *Berecz* Ferencz rendőrkapitány és *Stankovics* Milos tűzoltó főparancsnok, mint képviselői annak a két testületnek, mely a színházzal napról-napra szoros érintkezésben van.

A vendégek és a tagok a szinpadon gyűltek össze s *Zilahi* Gyula igazgató, kit beléptekor a zenekar tussal fogadott, a jelenvelek pedig lelkesen megéljeneztek, következő beszédet mondta el:

A művészet iránt való rajongó szeretetem kedves örömrésztésével üdvözlöm önöket. Köztudomásu, hogy nem az anyagi érdek vezetett az önök élére, mert bizony manapság nem mondható valami fényesnek egy szinigazgató sorsa. Én legalább úgy hallom, hogy ők a deficiztból élnek.

Mások az én irányelveim, melyeket csakis az önök közreműködésével fogok megvalósíthatni. A mily nagy szeretettel és vonzalommal viseltetem önök iránt, ugyan azt a szeretetet és vonzalmat kérem önöktől. Forduljanak apróbb vagy nagyobb bajaikban bizalommal hozzám s igérem, hogy kérésük visszhangra fog találni.

És most viszont arra kérem önöket, hogy e szinpadot, e néhány deszkára szorított kis világunkat, szent helynek tartsák és becsüljék meg. Megbecsülni ezt csak úgy lehet, ha nagy és magasztos hivatásukat felfogva, komoly munkával a művészetnek élnek, úgy a főbb, mint a mellékszereplők és a karszemélyzet, mert csak az együtt munkálkodásban rejlik az erő.

A művészi előadáshoz csak egyetlen kulcs van és ez a szereptudás. Ezzel a művész magasztos kötelességét már nagyban teljesíti. Ké-

rem és követelni fogom önöktől a precíz szereptudást; ezzel önök tartoznak önmaguknak és a közönségnek.

Nagy és nehéz munkánk mellett marad elég idő a szórakozásra is, de ha egy színész a délutánját a kávéházban a kártyaasztal mellett tölti, az nem felelhet meg hivatásának. — E megjegyzésem nem önöknek, hanem általánosságban szól.

Távol legyen tőlem, hogy beleavatkozzam az Önök társadalmi életébe, de tudjuk, hogy a multban kemény bírálat alá volt véve Aradon a színészek művészete és társadalmi magatartása. És e bírálat csak azt bizonyítja, hogy Arad közönsége rajongó szeretettel viseltetik színészei iránt és azt óhajtáná, hogy a szinpadon kívüli élete olyan legyen, hogy bármely szalon ajtaja nyitva lehessen előtte s nekem legfőbb törekvésem, hogy az aradi színészet úgy művészileg, mint társadalmilag visszanyerje megérdemelt régi fénykorát s az aradi színház legyen ismét a vidéki szinművészet első csarnoka. Tartsunk tehát össze s erősek leszünk. Egy-egy külön álló vesszőt a rosszakaratu silány kéz könnyen ketté roppanthat, de ha kötegben van az, nincs oly hatalmas erő, mely ketté törheti. Összetartás, szeretet és bizalommal a *glóriához* jutunk, míg ellenkezőleg a *golgota* vár reánk.

Egyéb mondanivalóimat már tudomásukra hoztam az önökhöz intézett körlevelemben, melynek idevágó pontjait szintén kérem figyelembe venni. A hangulatkeltés tekintetében arra az egyre kérem önöket, hogy az a társulat rovására ne essék.

Ezekután van szerencsém bemutatni *Békés* Gyula titkár urat, aki mindenben helyettesíti személyemet.

Továbbá bemutatom *Polgár* Sándor, *Csiky* László, *Mariházi* Miklós rendező urakat, *Györe* Alajos gazdasági főnököt, *Fehér* Dezső ügyelőt és *Ajtay* Károly házfelügyelőt.

Köszönetet mondok a sajtó képviselőinek s kérem az eddigi jóakaratu támogatásukat továbbra is fenntartani, személyzetem nevében pedig igazságos kritikát kérek.

A rendőrség és tűzoltóság képviselőinek köszönetet mondok megjelenésükért és biztositom őket, hogy a fennálló szabályokat szigoruan betartani és személyzetemmel betartom. Es most, hölgyeim és uraim, isten nevében munkára fel!

A lelkes éljenzés elhangzása után, *Csiky* László rendező kérte a saját és rendezői társai nevében a társulat jóakaratu támogatását a következő beszédben:

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim. Kedves pályatársak!

Engedjék meg, hogy néhány pillanatra szives türelmüket igénybe vegyem. Én bírálni, széttagolni nem akarom ama szép s az igaz művészet iránt való lelkesítő szavakat, melyeket igazgatónk ajkáról e pillanatban hallottunk; ebez erőm gyenge.

Én csak egyről vagyok meggyőződve: ha mi azt a zászlót, melyet vezérünk, művész lelkületű igazgatónk kibontott, odaadásal, lelkesedéssel követjük, akkor jöjjön reánk bármely oldalról is a vész, mi így el nem bukhatunk, mert ezt a zászlót tisztán szep-lőtlenül fogjuk kitűzni a vár fokára.

E vár: az aradi közönség szive; erős szilárd bástyákkal van körülvéve; a megpróbáltatások viharában meggedződött. Ezt a várat vagyunk mi hivatva ostromolni.

Az ostrom nehéz, de ha győzünk, a diadal annál nagyobb lesz. Nem tűzgolyóval lövöldöznek itt bennünket, de a kritika éles, hegyes, fájó nyilával. Am csüggednünk nem szabad. S hogy ne érjen csüggedés, vezessen e küzdelemben bennünket kedves pályatársaim: a testvéri, a baráti szeretet szelid galambja s ne az agyarkodás, a gyűlölet kaján ördöge, mert egymást szeretve, buzdítva, serkentve a szinművészet szent és magasztos hivatása iránt, kel, hogy becsülést, elismerést vívjunk ki s ha ezt elértük: az elenség várának, szívének kapui megnyílnak és büszke örömmel fogadnak keblükre, mint az igaz, a nemes, a magasztos szinművészet apostolait és a zászló fenn a várfokán diadalmosan hirdeti győzelmünket. Jöjjenek egyen: barátság, szeretet s a szinművészet iránti tiszta lelkesedés. Kérem, fogadjanak

rendező társaimmal jóindulatukba, barátságukba s kérjük támogatásukat nehéz munkánkban.

A tagok megéljeneztek *Csiky* László hatóságos beszédét s azután kezdetét vette a kölcsönös bemutatkozás. Megmozdult a szinpad s megkezdődött a barátkozás.

Rövid ideig folyt még a társalgás a szinpadon s azután *Polgár* Sándor rendező utasítása nyomán a megnyitó előadás szereplői hozzákezdtek a próbához.

Mangra Vazul

és az aradi román püspökség.

(A püspöki helynök nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

A román püspökválasztás ügyében az *Aradi Közlöny* hasábjain az elmúlt napok alatt több közlemény látott napvilágot, melyek szóvá tették *Mangra* Vazul nagyváradi püspöki helynöknek a magyarságát s a magyar nemzeti eszmével szemben régebben viselt dolgait.

Mangra, a ki ez időben a legkomolyabb püspökjelöltek közé tartozik, úgy látszik, el akarja feledtetni a régi emlékeket. Alább közöljük egy nyilatkozatát, melyet a mai postával kaptunk a püspöki helynöktől s a melyben büszkén hivatkozik arra, hogy érdeklődjünk az iránt, miképpen viselkedik ő a magyarsággal szemben püspöki helynöksége alatt. A mennyiben *Mangra* őszintén megbánta multját, szivesen vesszük kijelentéseit tudomásul s minden egyéb kommentár nélkül szó szerint helyet adunk a következő nyilatkozatának:

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

Becses lapjának folyó évi április hó 13-ik napján megjelent számában „Ki lesz az aradi püspök?” címmel vezércikk jelent meg, a melyben egy, a román egyházi életben vezérlő egyéniségnek feltűnni vágyó ur elmondja nézeteit és óhajait az aradi román püspökválasztás tekintetében.

Nem lehet sem céлом, sem feladat az általa nyilvánított nézetek megcáfolásával foglalkozni, mert az alkotmányos életben bárkinek is joga van a közügyekről nézeteit elmondani, nyilvánosságra hozni. Nem utkolhatom el azonban, hogy nem tartom helyes és illo doignak, midőn egy magát, a román egyházban vezéregyéniségnek feltüntetni akaró férfit, nézeteinek támogatására nemlétező s pusztán tendenciozusan kigondolt körülményeket hoz fel. Mert mindaz, a mit a cikket inspiráló „vezérférfit”, valamint a hozzá hasonló román „vezérférfit”, akár az Ó Felségénél volt kihallgatásomról, akár *Szell* és *Wlassics* miniszter urak által történt fogadtatásomról terjesztenek, célzatos ráfogás és koholmány, miután nemcsak a legkegyelmebben, hanem kérésom folytán, már a kihallgatások második napján lettem Ó Felsége által fogadva.

Máskülönbén az igen tisztelt Szerkesztő ur teljes megnyugtatóására, beleegyezem, sőt fel is hatalmazom arra, hogy az illetékes köröktől felvilágosításokat szerezhessen, úgy a Budapesten történt fogadtatásom és audienciámról, mint püspöki helynöki minőségemben *Nagyváradon kifejtett munkásságom és a közéletben való magatartásomról*.

Felkérve, hogy az igazság érdekében jelen soraimnak helyet adni sziveskedjék, fogadja mélyen tisztelt szerkesztő ur nagyra-becsülésem őszinte kifejezését.

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad, 1902. április 18-án.

Mangra Vazul, püspöki helynök.

Dolores.

(Zichy Géza gróf zenekölteményének előadásán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

Méltóságos és lélekemelő hangulat ülte meg ma este a színházat, melyben Zichy Géza gróf, az illetett zeneköltő egyik legszebb, legmagasztosabb zenekölteményének édes harmóniája gyönyörködtette a nagy közönséget.

Ünnep volt ez a mai est, a magyar zene-művészet egyik legszebb ünnepe. Ünnepe egyszermind mindazoknak, kik nemes lelkesedéssel, ritka ügybuzgalommal és elismerésreméltó szép tehetségükkel lehetségessé tették azt, hogy ez a hatalmas zenemű ily szép eredménnyel előadásra kerülhetett.

Az Oratórium egylet, az aradi Dalegylet, a műkedvelő énekesek és zenészek és a 33-ik gyalogezred zenekara együttesen oly összhangban feleltek meg nem könnyű feladatuknak, minőt csak egységes és állandóan együttműködő zene- és énekkar képes megteremteni. Büszkén emeljük ki ezt a fényes sikert, mely csak megerősíti azt a köztudatot, hogy közönségünk körében a művészet iránti fogékonyság hatalmasan érvényesül, hogy a műzene kultiválására a dilettantizmus közönséges mértékén felül álló erős gárdánk van.

Néma csendben figyelte a zsufolásig megtelt nézőtér Dolores zenekölteménynek minden egyes szakaszát. A közönség, mely a színházban rendszeresen beszélgetni, megjegyzéseket tenni szokott, ma mint fegyelmezett tömeg, némán ült helyén és csak akkor törte meg a csendet, amikor a zeneköltemény gyönyörű szépsége, a solo énekesek szép éneke annyira magával ragadta a közönséget, hogy percekig tapsolta meg az előadókat és elsősorban a zseniális szerzőt, ki annyi érzelmet tudott művébe önteni.

A zeneköltemény tartalmát már ismertettük, annak szépségét már méltattuk; az legyen a közreműködők legnagyobb dicsérete, mikor azt jelentjük ki, hogy e szépségek mind kifejezésre jutottak a zenében, az énekben és különösen az énekkarok működésében.

Az est a prolog előadásával vette kezdetét. Boros Dóra urhölgy a színpad előréssében, a karmesteri pódiumon állva, bátor, erőteljes hangon szavaltta el a rövid, de szép prologot. A kisasszony előadásában kellően eltalálta hangját a megilletődésnek, mely elfogja a hallgatót Dolores szomorú sorsának hallatára. Az előadót lelkesen megtapsolta a közönség.

Az est közreműködői között első helyen kell megemlítenünk dr. Radány Dezsőné urnőt, ki Dolores nehéz pártiját oly könnyedséggel, oly biztossággal énekelte, hogy bivatásos énekművésznő is megirigyelhetné volna sikerét. Szép hangja a színpadon hatalmasan érvényesült és énektudása őt predestinálja a nagyszabású énekkar előadására. A közönség nyílt színen zajosan tapsolta meg a művészelekkü urnőt.

A főnöknő pártiját Brunhuber Mariska urhölgy énekelte. Erőteljes hangja a teljes zenekar kíséretén is tulhangzott. Praecitása, a hangvétele tisztasága jellemezte énekét.

Sarlot Lajos ur (Remete) éneke már a legszigorubb bírálatot is megállja. Ő benne már nem a dilettáns jelentkezik, hanem az az énekes, akinek dicsőséget fog hozni istenadta tehetsége. A második részben nagy áriájával annyira elragadta a közönséget, hogy hatalmas tapsban tört ki, annyira, hogy az előadás menetét meg kellett szakítani, és az előadó megismételni volt kénytelen a dalt.

Finom zenei érzéknek adta bizonyosságát

Ráskai Miksa ur is, aki a szerelmeletes Fernandót énekelte. Enekeben sok melegség, sok érzelem volt. A mai est sikere nagyrésztben az ő érdeme is.

Oroszlánrész jut azonban a dicsőségből a zenekarnak, melyben Budits Máttyás és Krüger Károly szóló-hegedűt játszott és a többiek mindannyian, mint rég kipróbált elsőrangú erők ma is excelláltak. A zenekarból édesen és tisztán hangzott ki a hárfát pótló pianino, melyen Vincze Margit urhölgy kiváló talentumának adta jelét.

A női és férfikarok oly fegyelmezettek, oly praecizek voltak, hogy bármely opera megirigyelhetné volna ezt az ensemblet. A finale hatalmas kara briliánsul sikerült, úgy, hogy ezt is meg kellett ismételnie.

Ünnep volt tehát ez a mai előadás és meg vagyunk győződve, hogy mikor a nemes gróf a zajos tapsokat megköszönte és szerényen a sikert a közreműködőkre háritotta, hogy ezt őszintén tette; őszintén cselekedett különösen akkor, amikor Sperber Frigyes zenetanárral jelent meg a függöny előtt. Sperber tanár óriási munkát végzett, és fényes tanujelét adta kiváló zenetudásának. Aból a koszorúból, melyet a nemes grófnak adtak, nem egy babérlevél Sperbert illeti meg, ugyszintén azokat, akik az Oratorium és a Dalegylet élén állva ezt a szép műelvezetést nyújtották a nagy közönségnek.

Egy bornagykereskedő eltűnése.

(Szemzáró egy hirdetésben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

Zsiga!

Jöjj haza gyermekeidhez
és nődhöz. Családod mind-
két részről mindent ren-
dezni fog.

Ez a hirdetés jelent meg tegnap feltűnő kövér betűkkel szedve egyik budapesti ujság nyílterében. Aki e rövid pár sort olvassa, nem is sejti, milyen szomorú családi dráma rejlik ebben az üzenetben.

Egy pécsi előkelő bornagykereskedőről van szó, aki — mint tudósítónk jelenti — hazulról nyomtalanul, minden felvilágosító sor nélkül eltűnt. A boldogtalan embert, ki dús gazdag kereskedő hírében állott, súlyos anyagi csapások érték az utóbbi időben. Villányi borpincze-vásárlásai rosszul végződtek s a kétségbeesett ember úgy látta, menekülni kárt a tönkremenés szügyene elől.

A családja, melynek Bécsben, Grácban és Bácsme gyében is igen előkelő és jómódú rokonsága van, kétségbeesett, mert nem ismerte az eltűnt családító terveit. Azért szólaltak meg a kirdet si rovat száraz hasábjai között a kétségbeesett, visszahívó sorok, melyek haza akarják téríteni az eltűnt kereskedőt aggodó családja körébe.

Pécsen, hol az eltűnt rendkívül előkelő társadalmi állással bírt, óriás feltűnés és megdöbbenést keltett a hír s nagy a részvét a szerencsétlen ember és Pécs szépségei közé tartozó felesége és gyermekeik iránt.

A megrendült pécsi borkereskedelem újabb áldozata az eltűnt kereskedő. Az Engel-féle borhamisítási botrány és vizsgálata óta súlyos válságon esett át a pécsi borkereskedelem.

Még mindig érezhető ennek a káros hatása, hihetőleg ebből származik az eltűnt nagykereskedő anyagi romlása is.

Megdöbbenéssel várja most Pécs közönsége, mi sorsa lesz az eltűnt embernek? Idején értesül-e a lapokból arról, hogy anyagi dolgait a tekintélyes, nagy család rendezte? Nem tudják, mire ítélte magát az elszánt ember. Nem kívánczolt-e ez anyagi romlás elől a halálba? Vagy talán olyan következményektől tartva, mely esetleg becsületét is érinti, elmenekült az igazságszolgáltatás keze elől.

Ma még rejtély az egész. Lehet, hogy szerencsés órában jut még elébe a család kétségbeesett hívása és minden baj elsimul.

TANÜGY.

(—) Az aradi felső leányiskola ügye A vallás- és közoktatásügyi miniszter az aradi városilag segélyezett felső leányiskolát a város felterjesztése értelmében a felső leányiskolák temesvári miniszteri biztosának hatásköré alá helyezte, a ki legközelebb látogatást tesz az intézetnél.

(—) Az Aradvidéki Tanítóegylet marosmenti fiókköre május hó 1-én déle 10 órakor tartja tavaszi ülését az ó-paulisi állami népiskolában. A tárgysorozat a következő: Hymnus; éneklés az ó-paulisi áll. iskola tanuló ifjúsága. Elnöki megnyitó. „A kutya“ beszédértelmi gyakorlat a II. osztályban. Tartja Kiss Lajos gyoroki ev. ref. tanító. „Az iskolai fegyelm“ Szabad előadás; előadó Sziklai Tivadar gyoroki áll. tanító. Az őszi ülés idejének, helyének és tárgysorozatának a megállapítása. Indítványok. Szózat, éneklés az ó-paulisi áll. iskola tanuló ifjúsága.

Nyomozó levél

egy aradi kereskedő ellen.

(Csalás az üzletátruházással.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

Azoknak az ismeretes üzemeknek, a melyek egy időben a család üzletátruházások révén a hitelezők előtt valósággal hirhede tették Aradot, egyikeben most hozott határozatot az aradi törvényszék. Egy kereskedő ellen, aki ily cég átváltoztatással játszotta ki hitelezőit, nyomozó levelet adtak ki. A törvényszék ezen intézkedésének azonban csak emléleti értéke van, mert az illető kereskedő azóta Amerikában van s nem valószínű, hogy onnét rövidesen hazajöjjön.

Három éve lehet, hogy Hacker Manó az Andrassy-téren posztóüzletet nyitott. Rövid egy év alatt fizetésképtelen lett. Hogy a hitelezőit kijátssza, cégét egy éjszaka alatt közkereseti társasággá változtatta át.

Mikor a hitelezők csődöt kértek ellene, akkor már Hackernek nem volt önálló cége, a törvényszék csak úgy rendezhette volna el a csődöt, ha a hitelezők az eljárás költségeit deponálják. Ezt a hitelezők nem tették, hanem ehelyett kérték a fölfedező eskü elrendelését.

A törvényszék ezt 1900. március 10-ére tűzte ki, de Hacker halasztást kért. Új terminust tűztek ki, de addigra Hacker már megszökött Aradról.

A Ross testvérek bécsi cég nevében, a melyet Hacker közel huszezer korona erejéig károsított meg, dr. Somló Armin aradi ügyvéd 1900 április 4-én bűnvádi feljelentést tett Hacker ellen, a büntető törvénykönyv 387. § ába ütköző csalás miatt.

A lefolyt vizsgálat alapján, a melyet sok körülmény akadályozott, az aradi kir. törvényszék vádpanácsa ez év március 27-én tartott ülésének 2695. számú végzésével elrendelte Hacker ellen a vizsgálati fogságot, s annak fo-

ganatosítása érdekében pedig a nyomozólevél kibocsátását. Egyben intézkedett, hogy Hacker személyleírása a Rendőri Közlönyben közzétessék.

A vádtanács határozatának aligha lesz fogantatja, mert a mint értesülünk Hacker ez idő szerint *New-Yorkban* van s onnét több aradi ismerősének levelet irt. A személye kiegészíti azt a társaságot, amely szintén ilyen csalárd üzletátruházásokkal manipulált s a mely ellen ugyancsak Somló dr. tett feljelentést.

Az eljárásnak nem lett meg az a fogantatja, hogy a büntető törvénykönyv végezhető volna velük, de az igaz, hogy lassan-lassan valamennyitől megtisztul az aradi piac.

Zichy Géza gróf ünnepeltetése.

(Aradiak a „Dolores“ szerzőjének.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

A *Dolores* ma esti előadása közben Zichy Géza grófnak, a pompás zeneköltemény szerzőjének lelkes ovációkban volt része. Szinpadra léptekor a közönség percekig tapsolta, a gróf alig győzte kő.önni a meleg ovációt, mely szünetek alatt folyton lelkesebben ismétlődött meg. Különösen impozáns volt a közönség lelkesedése az előadás végén, mikor a szünni nem akaró tapsra a függőnyt újból fel kellett huzni s a mű hatásos fináléját megismételni.

Az előadás első részének befejezése után, míg a közönség tetszésnyilvánításaira a függőnyt háromszor is felhúzták, hölgyekből álló küldöttség ment a szinpadra, mely az ünnepelt zeneszerzőnek átnyújtotta annak a két jótékonyági egyesületnek nemzeti színű szalagos babérokosoruját, amelyek javára egy két előadást rendezék.

A küldöttség tagjai voltak: Urbán Ivánné, gróf Bréda Viktorné, özv. Boros Bénéiné, Simon Karolin, Kristyóry Jánosné és Boros Jusztin, szónoka pedig Leitner Ernő dr., a lelencház igazgató-főorvosa, ki a következő beszédet intézte Zichy Géza gróf-hoz:

Nagyméltóságú Gróf ur!
Kegyelmes Uram!

A művészi költészet és költői zene isteni varázsától lelkünk mélyéig meghatva, jövünk a Fehér kereszt-egyesület aradi lelencháza és a Tanítók segélyegylete együttes küldötteiként Kegyelmes uram győztes és határtalan lelkeseledésünknél, mély tiszteletünknél és forrón érzett hálánknál néhány szóval kifejezést adjunk.

A tapsvihár, mely ezen költői oratórium hallatára ezen termet betöltött, bizonyosságot tesz arról, hogy ezen magasztos mű szépségei méltó visszhangot keltettek és maradandó benyomást támasztottak lelkünkben, amiért a költészet, a műzene és a szépsézet nevében örökké hálásak leszünk.

Mi, mint a két említett egyesület küldöttei, még nagyobb hálával adózunk a nemes ember nemes szíve sugallatának, melylyel e művészet anyagi eredményét, az általunk képviselt jótékonyági célok javára engedményezte.

Fogadja szívesen hálánk e csekély kifejezését és tartson meg továbbra is emlékeztében.

A beszéd végeztével hatalmas éljenzésbe tört ki a közönség, Urbán Ivánné és gróf Bréda Viktorné pedig átnyújtották a költőnek a koszorút. Zichy Géza gróf néhány szóval megköszönte az ovációt s azután folytatták az előadást. Ennek végeztével a közreműködők társas vacsorára gyűltek össze, hol megjelent Zichy Géza gróf és Urbán Iván főispán is.

Öngyilkosság a Baross-parkban.

(Egy aradi szabó halála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

Az egyik aradi kávéháznak sarok-asztalához mindennap négy öreg ur járt délutáni kávéra. Valaki kuriózumból kiszámította, hogy a négy asztaltársasági tag életkora együttesen 314 évet tesz ki. Ennek az asztaltársaságnak tagja volt Heidenreich Tivadar aradi női-ruha szabó is, kire a háromszáztizenégy évből hetvennégy esztendő jutott.

Az öreg Heidenreich 74 évvel vállain ma délelőtt egynegyed 12 órakor föbelőtte magát a Baross-parkban. A kioszk nyugoti oldala mellett vezető uton, a Simay-fürdő épületének végével szemben áll egy fehérre festett fapad. Heidenreich erre a padra ült le, néhány percig tétlenül maradt, arra várván, hogy a lóca környékéről eltávozzon azaz egynehány járó-kelő, akiknek ilyenkor déltájban épen véletlenül arra dolguk akad.

Rövid idő múlva a parkőr lövés-zajt hallott s a hang eredete felé tartván, meglátta a padon ülő helyzetben levő Heidenreichot, amint lehanyatlott jobb kezében egy revolvert tartogat. Mire az ő odaért, Heidenreich már halott volt. A pad karfájára támaszkodott balkarjával, jobb kezében a revolver volt.

A golyó a jobb halántékon furódott a fejbe s azonnali halált okozhatott. Erdekes, hogy sem a padon, ahol Heidenreich az öngyilkosságot elkövette, sőt még a halántékon sem látszott egy csepp vér sem. A halált tehát belső elvérzés okozhatta.

Heidenreich Tódor ismert ember volt Aradon. Evekkel ezelőtt a Deák Ferenc-utcában volt virágzó női-szabó üzlete, amelyet két-három évvel ezelőtt szüntettet be. Akkor elköltözött a Görbe-utkába, mely a Petőfi-utkából nyílik az Erzsébet-köruttra.

Ongyilkosságának oka régóta tartó betegsége. A szabóság felhagyásának tulajdonképeni oka is az volt, hogy az öreg szabó nem tudott dolgozni csuzos baja miatt. Ongyilkossága előtt levelet irt, melyben elbucsuzik gyermekeitől s arra kéri őket, hogy ne nehezteljenek rá tettéért, de nehéz betegségével nem akart tovább élni, elég volt az életből hetvennégy esztendő.

Az öngyilkosságról értesítették a rendőrséget is, honnan dr. Posgay Lajos főorvos és Murády Álmos rendőrhadnagy jelentek meg az öngyilkosság színhelyén. A főorvos a már beállott halált konstataálta, a rendőrhadnagy pedig lakására szállította a halottat.

HIREK

Zichy Géza grófhhoz.

„Amit a jobb kezed cselekszik,
Ne tudja azt a bal!”
Az irás mondja: ámde megfordítva
Igy szól hozzád a dal:

Amit jót, szépet bal kezeddél
Tettél eddig nekünk:
Jobbod arról soh'sem fog tudni,
De tudja nemzetünk!

Es tudják fent a magas égben,
Ama jó angyalok,
Kik a „Jótettek könyvét“ írják
Melyben neved ragyog!

Komócsy József.

Ének a hétről.

Arad, április 19.

Jó társaságban pletykálkodni nem illik. De mégis szokás.

Én azonban itt még a szokást sem követem. Ezt a foglalkozást Faragó Rezső kollegámnak, e lap egyik legkiválóbb munkatársának hagyom. Legyen az övé az ódiom, a mi a ténnyel jár, s legyen az övé a dícsőség, a mit pletykáinak formájával szerez magának. Az elsővel legyen boldog, a másodikat azonban irigylem tőle.

A ki e lap mai számának tárcáját elolvasta, az már tudja hova célzok. Mától kezdve az Aradi Közlöny vasárnapi számában Faragó Rezső verses krónikákat ír a hét eseményeiről „A hétről“ cím alatt.

Uj rovat a lapban, de úgy hiszem máris a legkedveltebb valamennyi között. Akárhogy tagadjuk is, a közönség szereti a pikáns dolgokat. Értvén ezek alatt olyan eseményeket, melyek, jóllehet köztudomásuk, azok megírása még sem találhat helyet az újság komoly közleményei között. S a közönség bár jobban ismeri az eseményt, mint ahogy mi megírhatnánk, mégis szereti nyomtatásban látni. S ha közlésünkre valaki megtalálja a kellő formát, éppen a közönségnek tesz szolgálatot azok megírásával.

Faragó Rezső minden vasárnapra versbe szedi az ő mondanivalóit s azzal a szellemességgel, a melyről az ő költői munkásságát az aradi közönség ismeri, perszifálja a hét eseményeit. A forma, melyben mai mondókáját találja az olvasó, bizonyára rövid idő alatt belopódzik a közönség szívébe s az én Forgács álnév alá bujt barátom hamarosan meg fogja bánni, hogy siffert tett a versei alá. Igy sem ért vele sokat, mert ime én kiirtam a nevét. Az ő költői tehetsége biztosít engem arról, hogy nem lesz oka megharagudni rám ezért az indiszkrécióért. —ma.

Utolsó mise a Minoriták templomában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

Az aradi minoriták klastromában, ugy-szintén az aradi énekes-műkedvelők köreiből nagy, nevezetes alkalomra készülnek: az aradi minorita templomnak ünnepélyes, megható bucsuztatójára. Il'ő is, hogy a kétszáz éves, nagy időket látott templomot ne bontsák le egyszerűen, a nélkül, hogy egy istenhözadót ne mondjanak neki!

— Ez az ünnepség az utolsó misén lesz, a melyet a kétszáz esztendő, pusztulásra ítélt templomban tartanak meg. A mise napját, miután a vallás- és közoktatásügyi minisztertől a templom költségvetésének végleges jóváhagyása csak ezután fog leérkezni, még nem lehetett meghatározni; de valószínű, hogy május valamely utolsó vasárnapján tartják. Ezen a napon ünnepi nagy mise lesz, a melyen az Aradi Oratórium-egyesület, és a májusi énekkar fog közreműködni. A májusi énekkarnak az idén ez lesz az egyedüli szereplése, miután az előbbi években szokásos májusi ajtatosságokat az idén, a templomépítésre való tekintettel, nem tartják meg. A két énekkar a nagy misén

előadandó egyházi énekekből már a legközelebbi napokban megkezdik a próbákat.

Ezenkívül az utolsó misén szentbeszédet tartanak, amelyekben a templom történetét méltatják. Fölmerült az a terv, hogy erre az érdekes alkalomra lehívják *Hock* János országgyűlési képviselőt szónokolni. Erre nézve azonban végleg még nem határoztak.

— **Vilma királynő betegsége.** *Loo*-ból táviratozzák: A királynő környezetében a nyugtalan-ságot kezdi eloszlatni az a remény, hogy a tifuzos láz rendszeresen veszedelmes természetétől nem kell tartani. Az orvosok is azt hiszik, hogy a királynő állapota ez idő szerint *nem aggasztó*. Este 7 órakor kielégítőnek találták állapotát, noha a láz nem akar szünni. Az ápolásra akirendelt személyzet szakadatlanul a királynő ágya körül van. Az orvosok rendszeren reggel 8 órakor, délután 2 órakor és este 8 órakor látogatják meg a királynőt. A betegséget valószínűleg úgy szerezte a királynő, hogy az utolsó napokban a hűvös időjárás következtében meghűlt.

— **A Polgári Takarékpénztár reaktiválása.** Fontos közgazdasági momentum megy végbe holnap, vasárnap Aradon. Holnap, vasárnap lesz ugyanis az *Aradi Polgári Takarékpénztár* részvényeseinek rendkívüli közgyűlése, a melyen kimondják a felszámolás alatt állott pénztárat reaktiválását s azt a legjobb auspiciumok mellett új életre keltik. Mint értesülünk, az intézet igazgató-elnökévé *Keresztes Gyula* dr. megyei főügyész van kiszemelve. Vezérigazgató *Nattland Bernát* lett, főkönyvelő *Stein Zsigmond*, záloglevélüzleti vezető *Bánfy* és pénztáros *Wally György*. A holnapi közgyűlés iránt városzerte általános érdeklődés nyilvánul s ebből következően az ülés népes, mozgalmas lesz.

A közgyűlést a felső kereskedelmi iskola disztermében délelőtt fél 11 órakor nyitják meg. A napirendet a felszámoló bizottság a következőképp állította össze: 1. A felszámoló-bizottság jelentése. 2. Az 1901. évi október hó 27-én kiküldött tizes-bizottság jelentésének felolvasása. 3. A felszámoló-bizottság és az evvel együtt működő felügyelő-bizottság felmentésére vonatkozó javaslat. 4. Az alapszabályok módosítása. 5. Az elnökség, igazgatóság, híraló-bizottság és választmány megválasztása. 6. Előre bejelentett netaláni indítványok tárgyalása.

— **Barvits Albint nyugdíjazták.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a személye körüli miniszter előterjesztésére *Barvits Albin* miniszteri tanácsos és a vasuti és hajózási főfelügyelőség főnökének, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi buzgó és kitűnő szolgálatai elismerésül, a Lipót-rend lovagkeresztjével díjmentesen adományozta.

— **Bosnyák Zoltán tanulmányutja.** A községi gyámügyi közigazgatás tanulmányozására kiküldött miniszteri tanácsos: *Bosnyák Zoltán* dr., ma délután Aradról *Elek* községbe utazott, a gyámügyek ottani kezelésének megvizsgálása céljából.

— **Disz-doktorátus.** A mai hivatalos lap közli, hogy a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a kolozsvári tudomány-egyetem *Kováry László* történetirót a bölcsészettudományok *tiszteletbeli doktorává* avathassa. A kitüntetett történetiró régi munkása a magyar tudományvilágnak. Az idén tölti be nyolcvankettedik életévét. Tordán született és törzsszékös polgára kincses Kolozsvár városának. A magyar tudományos akadémiának 1868. óta tagja. 1848-ban Kolozsvárt megindította az „Ellenőr” című lapot. Történelmi munkában főképp Erdélyiyl és az erdélyi eseményekkel foglalkozott.

— **Aradiak Konstantinápolyban.** *Schor Lajos* arad-csanádi vasuti főmérnök, az aradi mérnök-és építész-egyesület konstantinápolyi kirándulásának rendezője felkéri azokat, kik az utban résztvenni akarnak, hogy az utlevél kiállítása és biztosítása végett a polgármesteri hivatalban legkésőbb folyó hó 25 ig feltétlenül jelentkezzenek. Nemkülönbén kéri, hogy a holnapi nap folyamán a résztvevő-díj ötven százalékát az ő kezeihez fizessék le.

— **Jegyzők gyűlése.** Az aradmegyei községi és körjegyzők nyugdíjgyesülete 30-án délután, a megyeháza kistermében ülést tart.

— **Városi kávéház.** A Zempléni-kávéház a mely tudvalevően gazdát cserélt, ezután új nevet kap. Az új tulajdonos, *Fürst János* kérvényt intézett a tanácshoz az iránt, hogy a kávéházat *Városi kávéház*-nak nevezhesse el. A tanács, tekintettel arra, hogy a kávéház a város épületében van, a kérelmet *teljesítette*.

— **Polgármesterek kongresszusa.** Végleges megállapodás szerint a polgármesterek ezidei kongresszusa a nyár folyamán *Debrecenben* lesz. A szabad királyi városok polgármesterei nagyban készülnek a kongresszusra, melynek legfőbb pontja a szabad királyi városokra vonatkozó törvényjavaslat tervezet megállapítása lesz.

— **Tisztújítás harangszóval.** A szegedi város-háza öreg harangja hétfőn különös alkalomból fogja hallatni a hangját. Ósi szokás szerint a főbb tisztviselők megválasztása után, mikor diadalmasan patant elő valamelyikük az urnából, a harang adja tudtul az aktus befejezését. Így kondul a polgármesternek három, a helyettesnek két, a szenátoroknak, főjegyzőnek, árvaszéki elnöknek és tisztifőügyésznek egy-egy verset. A jegyzői és az ülnöki karnak már nem jut a harangból. Azok várhatnak addig, amíg feljutnak legalább is a szenatori méltóságba. A polgármesteri hivatalban már megtették az intézkedéseket, hogy a régi szokás lépjen a hétfői tisztújítás alkalmával is életbe.

— **A Kossuth-mauzóleum ügye.** A székes főváros közgyűlésének a Kossuth-mauzóleum ügyében hozott azt a határozatát, amellyel jóváhagyta a zsüri ítéletét: hogy az első díjat a *Strobl-Gerster*-féle pályamű kapja, *Jámbor* és *Bálint* szobrász művészek megfélebezték. A tanácshoz ma nyújtották be az írásbeli panaszt. A tanács fölterjeszti a belügyminiszterhez.

— **Elsülyedt házak.** Nagy szerencsétlenség történt e napokban *Podvilk* árvamegyei községben. Közvetlen a község közelében lévő hegyoldalon a föld alatt hosszú mély üregeket vág-tak. Szenet ugyan nem találtak, de volt ott sok olyan tőzeg-féle, a mivel az ottani lakosság tüzelni szokott s a nyitva hagyott üreg ezóta folyton nagyobbodott, mert a lakosok a tőzeget onnan hordták. A napokban beállott sok esőzés következtében ez az üreg megtelt vízzel s annyira meglazult a teteje, hogy tegnap délután mintegy 150 méter hosszúságban besüppedt. A besüppedt részen négy ház volt. Ezek a házak *összedőltek* és egy részük beledőlt a süppedésbe. A bedőlt házak tulajdonosai: *Polupka Antal*, *Jancsek János*, *Jancsek Mihály* és *Mátykó Mihály* családjaikkal együtt a süppedést idejekorán észrevették és kimenekültek a házakból, csupán özvegy *Polupka Jánosné*, egy 60 éves öreg beteg asszony, akit nem bírtak rögtön kihozni, a *Jancsek János* két kis gyermeke, akik az épület hátsó részében játszottak, hol a süppedés kezdődött, nem tudtak kimenekülni és a romok alatt *nyerték halálukat*. Az öreg asszony holttestét megtalálták, de a két gyermekét még nem, mert ezek valószínűleg a vízben lesznek. A szerencsétlenség okának megállapítása végett a hatósági eljárás megindult.

— **Földrengés Budapesten.** Budapestről táviratozza tudósítónk: A kir. földtani intézetben elhelyezett földrengési jelzőkészülék ma reggel

erős földrengést mutatott. A földrengés reggel 4 óra 6 perctől 4 óra 24 percig tartott, egymásután következő négy erős rengés-sorozatban. Az összes rengések ideje egy óránál hosszabb ideig tartott. Ezekből a jelzésekből következően, a földrengés körútja távoli nem lehetett és valószínűleg nagyobb károkat sem okozott.

— **A katonatiszt és a varróleány.** Temesvárott az erzsébetvárosi *Stefánia* utca 21 számú házban lakott *Nagy Lujza* varró a nővérével, *Margittal*. A csinos magános hölgyecskéhez el-eljárogatott a helyőrség egy dalias tisztje, kibe *Nagy Lujza* halálosan beleszeretett. A tiszt szintén vonzalommal viseltetett a csinos leány iránt, de házasságról szó sem lehetett, a mit a szerencsétlen leány annyira szívére vett, hogy tegnap délután kátrányoldatot ivott és a szenvedett belső sérülésekbe *belehalt*. A kétségbeesett leány végzetes tettét csak estefelé vette észre nővére, a ki *Frank János* dr. kerületi orvost hívta segítségül. Az orvos azonban már csak a halál beálltát konstatálhatta. A rendőrség, miután a helyszíni szemlét megtartotta, a holttestet az erzsébetvárosi temető halottas házába szállította, hol a mai délután folyamán felboncolták és csendben eltemették. A szerencsétlen véget ért varró nő lakásán levelet találtak, melyben csekélyke holmiját nővérére hagyja. A levél a következő utóirattal végződik: „*Annak a gazembernek fizessen meg az Isten!*”

— **Athelyezett hivatalsszolgák.** Az aradi kir. törvényszék elnöke *Puskás Demeter* karánsebesi kir. törvényszéki III-ad osztályú hivatalsszolgát az aradi kir. törvényszékhez, a karánsebesi kir. törvényszék elnöke pedig *Somogyi Árpád* aradi kir. törvényszéki III-ad osztályú hivatalsszolgát az orsovai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Sikkasztó és szökevény pénzügyőr.** *Kurticsról* ma reggel megszökött egy finác. *Szörcesey* Ferencnek hívják a pénzügyőrt, a ki azonban szökése előtt feltörte a biztossági iroda asztalát s abból 750 koronát ellopott. *Szörcesey* alighanem Romániába menekült, mert a családja ott van s ő maga is többször jelezte, hogy felesége és gyermekei után fog menni. A kurticsi csendőrség mindenfelé táviratozott a szökevény után, főleg a határszéli állomásokhoz, de eddig *Szörceseynek* semmi nyoma sincs.

— **Halálozás.** *Iritz Bernát* aradi kárpitosmester elte 62-ik évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz az aradi izr. kórház épületéből.

— **Utkeresztelés.** A Kossuth-utca végén lévő hídól a Pécska utig terjedő utnak eddig nem volt neve. A tanács, mai ülésén, ezt a hiányt pótlandó, az utszakaszt *Vásártéri utnak* nevezte el.

— **Elfogott betörő-banda.** *Budapestről* jelenti tudósítónk: Kitűnő fogást csinált ma a rendőrség. *Huszonhat* rovott előéletű betörőt fogott el. Közülök nyolczat és pedig: *Oláh Károly* püspökladányi 28 éves és *Dinnyés József* tápiószügyi 22 éves napszámosokat, *Schulteis* Lajos győnyi 21 éves és *Tizer Ferencz* csóri 22 éves kocsisokat, *Moharos István* enyingi 32 éves kovácsot, *Haszincsák András* jászberényi 17 éves, *Alt Jenő* enyingi 18 éves cselédet és *Paticsa Mari* guszovai születésű 21 éves foglalkozás nélküli nőt letartóztatott, a röbbi tizennyolczat pedig felügyelet alá helyezte.

A betörők a legvakmerőbben foszlogatták a főváros lakosságát és eddig is számtalan nagyszabású betörés bizonyult rájuk. A betörők nem kímélték még orgazdáikat sem. Rendszerint együttes tanács után értékesítették a lopott holmit s az árát egyformán osztották fel maguk között. Egy alkalommal keveselték azt, a mit erzsébetfalvai orgazdájuktól kaptak. Ketten kimentek hozzá. Egyikük titkos rendőrnek mondta magát, a másik pedig mint károsult mutatkozott be. A titkos rendőr rászólt az orgazdára:

— Adja vissza a lopott holmit, vagy fizessen még 150 forintot! Az orgazda feltalálta magát s így felelt:

— Jól van. Kifizetem a 150 forintot, de majd csak — a csendőrségen.

Mind a hárman elindultak a csendőrlektanya felé. A mint közel jutottak a csendőrlektanya felé, a két idegen hirtelen leugrott a kocsi s az orgazda magára maradt. A Városligetben feltörték egy trafikot. Egyszerre vevők jöttek a boltba. A betörők nem jöttek zavarba s úgy kiszolgálták a vásárlókat, mintha világéletükben mindig trafikosok lettek volna. Az egyik vevőnek valami aprópénzt kellett visszaadni, de nem volt náluk egy fillér sem. Ennek egy csomó szivart adtak a visszajáró pénz helyett s a vevő fejcsóválva ugyan, de belenyugodott és elment.

— **A kít a börtönben ér az örökség.** A szerencse, a legszesélyesebb istenasszonya bekapogtatott egy csavargó börtönébe, ne mondassák az emberek, hogy mindig azokat keresi föl, akiknek úgy is elég vagyonuk van. A nevezetes esetről ezeket táviratozza *temesvári* tudósítónk: *Kerner Mihály* zsákbordót valami kihágás miatt börtönre ítélték. A börtönben ült, amikor hivatalos értesítés érkezett, hogy a nagybátyja, aki régebben elköltözött Magyarországról, *Körner Rudolf* düsseldorfi tőkepénzes meghalt és *száz ezer márká örökséget hagyott rá.* A szerencsés örökös most egyelőre a börtönben kénytelen maradni, majd ha letelek büntetése, utazik el, hogy az örökséget fölvegye.

— **Egy törvényszéki jegyző tragédiája.** A nagyváradai törvényszékhez ezelőtt három nappal helyezték át a gyöngyösi járásbírószágtól *Zimányi István* bírósági aljegyzőt, aki szerdán jelentkezett a törvényszék elnökénél. Az új jegyző, akit jó híre ezelőtt meg, s igen szimpatikus fiatalembernek látszott, két napon át szorgalmasan dolgozott hivatalában. Ma reggel már fél 6 órkor fönn volt az igazságügyi palota második emeletén lévő dolgozó szobájában s viselkedésével csakhamar magára vonta a szolgaszemélyzet figyelmét. A szerencsétlen ember magára zárta az ajtót, s nem nyitotta ki semmi kérésre sem. Torkaszakadtából kiáltozott a jövő-menőkre:

— Segítsenek! Az asszonyok meg a kaspások megölnek!

Végre telefonoztak a rendőrségre, ahonnan megérkezett *Veres* őrmester, akinek sikerült a boldogtalan embert szép szerével e szállítani a rendőrségre, ahol az orvosok megfigyelték és konstatálták, hogy *Zimányi István* lelke elhomályosult. Az üldözési mánia gyötörte. A barmegyei kórház elmebeteg osztályán akarták elhelyezni, ahol azonban nincs hely, s ezért Gyulára vagy Kolozsvárra szállítják.

— **Üvszer a szélhúzás ellen.** Összetöppörödött anyóka állt ma a büntető járásbírószágtól előtt holmi ügyes-bajos dologban. Mikor az ő kihallgatására került a sor, a bíró megkérdezte, hogy hány éves?

— Ötvenhat, — felelte az asszony.

— Van ura?

— Igen is kérem, van.

— Hát gyereke?

— Az is.

— Hány gyereke van?

— Jaj kérem, — fakadt ki panaszos hangon az anyóka — annyi van, hogy a szél sem érhet tőlük.

— **A barátsági pap turós puliszkája.** Néhai *Zajzon A.* barátsági pap a szolgálójával *Gyönös Aronnal* jáért ment az erdőbe. Ott jó székely szokás szerint puliszkát is főztek, melyhez turót is vittek volt. A pap a puliszkát megfőzte s szépen ellapostotta, a mint szokás s aztán, a mi nagyon természetes, a turónak javarészt egyik felébe tette azzal a szándékkal, hogy azt majd magának veszi el. Amíg azonban ő kezét megmosni félrefordult, addig *Aron* a lapitót megfordította, úgy számítva, hogy a turósabb fele majd neki fog jutni. Számításában nem csalódott, mert a pap csakugyan a magának szánt turósabb darabot *Aronnak* nem tudván, hogy a puliszka helyzetet változtatott. Csak akkor vette észre a turpisságot, amikor már *Aron*

jóízűen ette a gazdagon turózott puliszkát. Szomorúan kérdezte a pap: A tiéd elég turós-e *Aron?* mert az enyém mind magához vette a turót!

— **Enrópai nagy szellemek Japánban.** Nemrég az az ügyes ötlete támadt a legolvasottabb japáni hírlap szerkesztőségének, hogy kérdést intéz olvasóhoz az iránt, vajjon a távol külföldnek, más szóval Európának írói közül kit, vagy kiket olvasnak legszívesebben és leggyakrabban. A beérkezett válaszokból azután egy kis statisztikai kimutatást állított össze a szerkesztőség, melynek végeredménye egyrészt kedvezően karakterizálja Japánt, másrészt amellett bizonyít, hogy az igazi szellemi nagyságok hatásával szemben a távolság fogalma megszűnik. Japánban az európai nagy szellemek közül leginkább ismerik: *Darwint*, *Spencer Herbertet*, *Schopenhauert*, *Tolsztojt* és *Goethét*.

— **Mi az oka?** Akik tanúi azon csodálatos föllendülésnek, melyet *Porter Vilmos Nagy* Aruháza a város olyan részén ért el, mely azelőtt az üzleti forgalomból csaknem ki volt rekesztve: csodálkozással eltelve kérdezik, hogy vajjon mi az oka? — Persze, ezen kérdést csak azok vehetik föl, akiknek még nem volt alkalmuk, *Nagy Aruház* üzleti gépezetébe bepillantani. Mert aki egyszer *Porter* üzleti helyiségeiben megfordult, már az első próba alkalmával tapasztalja, hogy ezen vállalat rendkívüli szoliditásával fogva megérdemli a pártolást. Hogy ugyszólván mennyire keresi a publikum az alkalmat, *Porter* bizalmával kitüntetni, legjobban bizonyítja az áruház cipőosztályának kimutatása. — Csak rövid ideje, hogy a cég cipővel is foglalkozik, de azért már ezen cikkekre is annyi a vevője és jóbarátja, mintha már évek óta kereskednék vele. Mi az oka: szép áru, kitűnő anyag, árak; szóval, mindaz, ami a kereskedői szoliditáshoz tartozik. Hogy azonfelül még életnagyságu ingyen-fényképet is kap a vevő, fokozza a bevásárlás előnyét.

— **Számtalan elismerőlevél** és azon hiteles orvosi nyilatkozatok, melyeket a fővárosi, vidéki és külföldi kórházakban folytatott kísérletekről és azok kiváló eredményeiről állítottak ki, bizonyítják, hogy a *Zoltán-féle* kenőcs a csusz és köszvényes bajok biztos gyógyszere. Üvegje 2 kor. *Zoltán B.* győgtárában Budapesten.

— **A francia és angol nyelv** lehetőleg alapos elsajátítása oly szükséges kelléke a magasabb műveltségnek manapság hölgyek és férfiaknak egyaránt, hogy szinte örövendeni lehet, ha oly nyelvtanar teleszik meg városunkban, mint a most Aradra érkezett *Milien Lenauel*, ki az eddigiktől egészen eltérő és általa kezdeményezett tanmód rendszer alapján tanítja jutányosan, az angol és francia nyelvet. Nevezett tanár évekig működött e minőségben Francia és Angolországban (valamint Ausztriában és Magyarországon) és sokáig a magy. kir. miniszterelnökség fordító osztályában mint francia és angol fordító volt alkalmazva. A kitűnő nyelvtanár Aradon, mint értesülünk, már is több előkelő tanítványa van. Ajánljuk őt a szülőknél is szíves figyelmébe. Bővebb értesítést ad, a reggeli és déli órákban, *Lenauel* tanár, *Petőfi-utca* 5. sz. a.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében *Szabadság-tér* 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vásár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Borzalmas temetés.** Mező-Csáthról írják: Tegnap temettek el a nagyhirű *Bari Samuel* cigányprimást. Midőn a nehéz érckoporsót a sirba bocsátották volna, a homokos területen ázott sir széle, az oda csődülő kíváncsi tömeg terhe alatt leszakadt, s a koporsó lebecsátó egyik ember megrettenésében a kötelet elbocsátván, a koporsó a sirba zuhant s a koporsó zára a nagy zuhanás következtében fel pattant, s a szegény primás holtteste a koporsóból kihullott. Nagy rémület keletkezett erre. S nem lehetett mást tenni, mint hogy ujonnan ki kellett emelni úgy a koporsót, mint a halottat, s csak huzamosabb idő múlva, nagy izgalom közepette hantolhatták be a sirt. Szerencsére a baleset senkiben nem tett kárt.

— **Kereskedők segítő alapja.** *Schöffner* Henrik ur az aradi iparosok hitelszövetkezetétől, mint an-

nak felügyelő bizottsági tagja, kapott jutalékot: 2 kor 70 fillért az *Aradi Kereskedők Köre* Erzsébet-segítő alapjának volt szíves adományozni. *Tedeschi* Viktor elnök.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Viruló szép gyermekek** a gondos anyának és a családjaért aggodó apának büszkeségét kepezik. Milyen nagy bánat a szülői szívnek, ha a kedvenceik betegek lesznek és minden ápolás dacára lassan-lassan lefognak. A gyermek nem ért hozzá, hogy vigyázzon egészségére, ez a szülők kötelessége, különösen pedig az anyáé. Különösen vigyázni kell a gyermekkorban oly gyakori torok- és mellfájásoknál, mert apró bajokból sokszor komoly betegségek keletkeznek. Hány gyermek lesz már legvirulóbb korában a tüdőbaj áldozata! A gondos anya tehát fog a háznál mindig oly szert tartani, mely a légzőszervek megbetegülésénél gyógyerejűnek bizonyult és ezek ellen közfelfogás szerint kitűnő gyógyszer a „*Pectora*.” Aki valódi „*Pectora*” akar, forduljon közvetlenül a *Diana-gyógyszertárhoz*, Budapesten, *Károly-körút* 5., mely azt 2 koronás csomagokban küldi meg.

Utazás egy váltó körül.

(Fővárosi írásszakértők Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

Az aradi törvényszék büntető tanácsa elől érdekes főtárgyalás volt mára kitűzve. *Uherezky Ottó* *uj-szent-annai* elemi iskolai tanító szerepelt vádlotként a bíróság előtt hamis eskü büntetével vádolva.

Bűnügyének előzményei a következők:

Uherezky Ottó, mielőtt Arad megyébe jött volna tanítónak, ugyanezen minőségben *Surány* községben volt tanító. Mikor onnan eltávozott, 160 koronás kávéházi tartozásának fedezésére egy ugyanilyen összegről kiállított váltót adott *Schwitzer* Sándor surányi vendéglősnek azzal, hogy azt lejáratkor ki fogja váltani.

Az elfogadványt a vendéglős távollétében a fizetőpincérnek adta át avval, hogy szolgáltatassa át azt a vendéglősnek. Ez meg is történt. *Uherezky* azonban a váltót lejáratkor nem fizette ki.

Schwitzer Sándor természetesen beperesítette a váltót a pestvidéki törvényszéknél, legnagyobb meglepetésére azonban *Uherezky* kifogásokkal élt a per ellen, azt hozván fel, hogy ő a beperelt váltót aia nem írta, sem annak aláírására senkit fel nem hatalmazott, ennél fogva a *Schwitzer* által peresített 160 koronás váltó hamis. *Uherezky* erre a per folyamán a bíróság előtt letette az esküt.

Igy most már *Schwitzer* kerülhetett volna kriminális alá, még pedig váltóhamisításért, ha az elfogadvány eredetét be nem tudja igazolni. A vendéglős azonban megesküdött arra, hogy a váltót neki *Uherezky* adta, ő ennél fogva azt meg nem hamisította. Ugyanigy vallott eskü alatt a pincér is, aki *Uherezky*től a váltót átvette.

A szóban forgó okiratot a pesti bíróság írásszakértőkkel is megvizsgáltatta s ezek azt jelentették ki, hogy a váltón látható „*Uherezky Ottó*” aláírás minden valószínűség szerint magának *Uherezky*nek írása.

Igy aztán *Uherezky* került vád alá hamis eskü miatt, melyet általa követett el, hogy megesküdött a váltó aláírás hamis voltára, jól lehet azt ő írta alá.

Az aradi törvényszék ma reggel 9 órára tüzte ki a bűnügy végtárgyalását, melyre a büntető tanács így alakult meg: elnök *Fábián* Lajos dr. táblai bíró, szavazóbírák *Földes* János és dr. *Szöllösy* Jenő, jegyző: *Seress* Barna

Uhoreczky vádlottat dr. *Keresztes* Gyula, Schwitzer Sándor károst pedig dr. *Nagy* Sándor ügyvédek képviselték.

A bíróság a tárgyalást ítélethozatal előtt kénytelen volt félbeszakítani, mert a fővárosból megidézett írásszakértők a tárgyalásra nem jöttek le. Ezeket pedig közvetlenül kell a bíróságnak kihallgatnia, a pesti törvényszékhez beadott véleményük felolvasására nem elegendő.

Ezek kihallgatására az aradi törvényszék új határnapot fog kitűzni s az ítéletet is akkor fogja meghozni.

A somogyi nábob végrendelete.

(A másfél millió örökség.)

Hatodik nap.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 19.

A tárgyalás mai hatodik napján folytatta a törvényszék a második végrendeletre vonatkozó tanúk kihallgatását. Mielőtt a tanúk kihallgatását megkezdték volna, a törvényszék az ügyész indítványára elrendelte dr. *Berger* Ignác kaposvári ügyvéd két irodai alkalmazottjának tanukénti beidézését arra nézve, hogy *Takács* György a szerződést mikor kötötte 1899. május 25-én: a délelőtti, vagy a délutáni órákban?

Dezső Istvánné Nagy Márton utolsó napjáról nyújtott felvilágosítást.

Spett József bognár vallja, hogy május hó 25-én délután látott a körmeneti kastély körül idegen embereket, de hogy ezek kik voltak, nem tudja, mert nem is törődött velük. Különbösen is dolga volt a bognárműhelyben s nem ért rá utánnuk nézni.

— Nem hallott valami végrendeletkezéssel? — kérdezte az elnök.

— Nem hallottam, senki sem beszélt róla.

Molnár Ignác csendőrőrmester, aki elfogta a vádlottakat, azt vallja, hogy ezek az első kihallgatásuk alkalmával össze-vissza beszéltek mindent. Besugár utján arról értesült tanu, hogy a vádlottak szénát, szalmát és fát vittek kocsin Nagy Ákos tanyájáról és nem fizettek érte. Erről azonban közvetlen tudomása nincs.

Polónyi védő ellenzi a tanu megesketését, bár ez a védelemre kedvező tanuvallomást tett, mivel veszedelmes praecedens alkothatna azon körülmény, hogy a törvényszék hazugságokon alapuló tanuvallomásokra tételesen esküt a tanukkal.

A bíróság úgy az őrmesternek, mint a következő csendőrkáplárnak tanukénti megesketését mindazonáltal elrendelte. — A védő semmiségi panasszal élt a két tanu megesketése ellen.

Albert János csendőrkáplár ugyanolyan értelembe vallott, mint csendőrtársa.

Hosszabb vita indult meg a vád és védelem között *Szennai* Istvánnak kihallgatása körül. *Szennai* az ügyész arra nézve kérte kihallgatni, hogy mint *Takács* Györgynek ellenfele, nyilatkozzék arra nézve, meddig tartott május 25-én délelőtt az a felelőviteli tárgyalás a törvényszéken, amelyben úgy ő, mint *Takács* jelen voltak.

Polónyi ellenzi a tanu beidézését már csak azért is, mert mint nyilvánvaló, *Takács*nak ellenfele volt abban a pörben. De feleslegesnek is tartja, mert hisz itt van az iratoknál a kaposvári törvényszék hivatalos értesítése, melyben tudatja, hogy a *Takács* és *Szennai* tárgyalás 11 óra tájban ért véget.

A bíróság tanácskozás után mellőzte *Szennai* István tanuképeni beidézését, mert ezt a törvényszék értesítése után feleslegesnek tartja. Az ügyész semmiségi panaszt jelentett be.

Ezután az elnök bejelentette, hogy a Nagy

Ákos ellenlopási vádra hallgat ki néhány tanu, akik kérték, hogy a törvényszék mihamarabb eressze őket haza.

Drucker Ignác kadarkuti korcsmáros Nagy Márton haláláról délelőtt 11 óra tájban értesült.

Gócs Antal, az örökösök egyike, ezt a tanu arra nézve jelentette be, hogy Nagy Ákos ennél rejtette el az értékpapirokat s hogy Nagy Ákos a tanu korcsmájában dorbézolt a vádlottakkal. A tanu *Gócs* Antal ezen állítását rágalmaknak jelenti ki.

Polónyi: Ismeri tanu ur *Molnár* Józsefet és a feleségét, szoktak-e ezek járni a maga korcsmájába?

— *Molnár* nem járt, de a felesége gyakran jött pálinkáért. Ilyen alkalomkor említette *Molnárné*, hogy az öreg nagyságos ur 4000 forintot hagyott rájuk végrendeletében.

— Mondta azt *Molnárné*, hogy Nagy Márton akkor életben volt, mikor ezt végrendeletkezte?

— Igen, mondotta.

Molnár Józseffel szembesítettvén, *Molnár* kijelenti, hogy nem tud a dologról. *Drucker* a bíróság megesketette.

Következett *Drucker* Netty, *Drucker* korcsmáros leányának kihallgatása. Ő sem látta Nagy Ákost Nagy Márton elhalálzásának napján az atyja házában megfordulni.

Weisz Pongrác miki kereskedő vallja, hogy ő egy *Kohn* Mór nevű ügynöktől megvette azt a *Wertheim* szekrényt, amelyet ez Nagy Márton hagyatékának árverésén vett meg. A pénzszekrény rozszant volt s neki kellett megcsináltatni. (Ebben a *Wertheim*-szekrényben őrizte Nagy Márton Pécselt értékpapirjait és készpénzt). *Giessendorf* Antal gépész javította ki ennek a pénzszekrénynek apró hibáit *Weisz* Pongrác megbízásából.

Elnök a tárgyalás folytatását hétfőn délelőtt 9 órára halasztotta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Gyilkosság féltékenységből.** Ifj. *Csákvári* János kálozdi legény állandóan féltékenyedett kedvesére *Král* Rozáliára. E miatt napirenden volt közöttük a viszálykodás. Tavaly május 7-én szintén kitört közöttük a harc s a feldühödött legény kést rántott és átvágta vele a kedvese nyakát. A székesfehérvári törvényszék esküdtbírósa *Csákvári* Jánost elítélte 3 esztendei fegyházra. A kir. kuria V. büntetőtanácsa ma az ítélet ellen beadott semmiségi panaszokat elutasította.

§ **Kauciószedőlgők.** Az utolsó években egész légió kaució ember, fosztott ki Budapesten két testvér: *Szudy* Gyula és *Szudy* Dezső. Zuglapokat csináltak és ott alkalmazták áldozataikat. *Szudy* Gyula aztán megszökött külföldre, de nemrég elfogták és hazahozták. Az őcscsét ezalatt egymásután négyszer ítélték el kaució-sikkasztásért, ma pedig összbüntetést mértek rá. A törvényszék összesen két és egynegyed évi börtönben szabta ki *Szudy* Dezső büntetését. Az idősebbik testvért a jövő hónapban vonják feleletre.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. R. kisasszony Arad. Köszönjük: hasonló, az aktuális érdekességével bíró dolgot mindig örömmel fogadunk.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Buchstab Eliás, Lemberg. — Juvelier Johanna és fia, kereskedő cég *Budapest*. — Hönig Lipót Linz. — Jirovetz Vencel, bőrkereskedő Knitelfeld. — Randt Abraham és Pfeffer Saul, Sambor.

Kerpel Izsó

50,000 kötetes

kölcsön-könyvtárába

Aradon, *Átzei* Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-száma: 407.

A következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: *Eötvös* Károly: Grf. K. följegyzései. *Szikra*: A betörők, *Fényes*: Kuruc Feja D., *Robida*: A 20-ik század regénye, *Kárász*: A ma a holnap nélkül, *Podorovszka*: Grandsire házassága, *Tutsek*: Elbeszélések és rajzok, *Salgó*: A bűn és egyéb hist., *Sajó*: Az újság, *Hemsen*: A versaillesi Vénus, *Bibó*: 1848—49. trikolor alatt, *Tolnai*: Leleplezett spiritizmus. *Ohnet*: Alkony, A könnyűvéreük, *Blána*: Egy honvédszázados viszontagságai, *H.*: Egy régényes bűnper, *Annunzio*: Az ártatlan, *Sienkiewicz*: Őt kövessük! *Komócsy*: Kispipa adomák, *Ouida*: A kis tolvaj, *Ocskay G.*: Ocskay igaz életrajza. Tanulók lapja 1901-ről, *Hope*: Trozo, *Rider*: Lizbet, *Kuthy*: Hazai rejtelmek *Simon*: Erzsébet királyné, *Gorkij*: Malva. *Hillern*: És mégis jönni fog. *Molnár*: Gazdátlan csolnak, *Gárdonyi*: A láthatatlan ember, *Thury* A kapitány. *Mikszáth*: Régi szekér, fakó hám, Fekete kakas, A szelistei asszonyok, *Makar*, *Beniczky*: Mindenáron, *Hanna*. *Donászy*: Szigetvár, *May*: A puskás bur, *Abonyi*: Három vitéz m. baka. *Magyar lányok* 1901. *Hegedüs*: Beszélő éjszakák. stb.

Németben: *Gordon*: Ein puritanischer Heide, *Hope*: Ein Mann von Bedeutung, *Zobelitz*: Die Todbringerin, *Schubin*: Marska, *Gorki*: Der grüne Kater, *Lesueur*: Die Komödiantin, *Brandenfels*: Die Fee von Rabendorf, *Meggede*: Quitt, *Sienkiewicz*: Mit Feuer und Schwert, *Der kleine Ritter*, *Werner E.*: Adlerflug. *Sudermann*: Johannisfeuer, *Eschtruth*: Hazard, *Am Ziel*, *Galet*: Kapitän Satan (Abenteuer des Cyrano de B. Bernhard: Eva u. Leoni, *Werder* Hans: Der wilde Reutlingen. *Fee*, *Junker Jüngen*, *Christophorus*, *Boy-Ed*: Lea u. Rahel, *Jensen*: Frühlingstürme, *Meggede*: Von zarter Hand, *Bernhardt M.*: In treue fest, *Wotho A.*: Und doch, *Suse*, *Warum*, *Ragna*, *Knut Hamsun*: Die Stimme des Herzens, *Ballestrem*: Pension Malepartus, *Aus der Rumpelkammer*, *Wacheabuse*: Der Backfisch. *Georgy*: Lotte Bach's Hochzeitsreise, *M.* Fliegende Blätter 1886—1901-ig. *Tschudi*: Elisabeth. *Prévost*: E. glücl. Ehe, Die Sünde der Mutter. *Flammario*: Lumen.

Franciaiban: *Zola*, *Brio Malot*, *Musset*, *Gyp*, *Ohnet*, *Daudet*, stb.-től újdonságok. *Wlamink*: D'un lit dans l'autre.

Angolban: *Twaig*, *Ouida*, *Braddon*, *Broughton*, *Wells*, *Collins* stb. legújabb művei.

Havi-kölcsöndíj: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket.

Az összes jegyzékek, valamint a magyar, német, francia és angol pótjegyzékek ingyen kaphatók.

Ugyan-e cég *Andrássy-téri* könyvkereskedésében nagyobb könyvtárvételek folytán óriás választékban kaphatók regények, klasszikusok, 600 sz. Olcsó könyvtár stb. meglepően jutányos áron, mire különösen a *Casinók és Olvasó-Körök* figyelmét van szerencsém felhívni. Többek közt 400 kötet csaknem új Egyetemes regény-tár 50 fillérével kapható.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 19.

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngö. Lanyha irányzat mellett néhány ezer métermázsza kerül forgalomba. 5—10 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonának bagyadtak. Időjárás szép.

Zárlat 12 órákor:

Buza áprilisra	8.91—8.94
Buza májusra	8.91—8.92
Buza októberre	7.80—7.81
Rozs áprilisra	7.16—7.17
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.50—6.51
Zab áprilisra	6.93—6.94
Zab májusra	—
Zab októberre	5.75—5.76
Tengeri májusra	4.79—4.80
Tengeri júliusra	4.95—4.97
Repce augusztusra	11.75—11.85

Zárlat 5 órákor:

Buza áprilisra	8.90—8.91
Buza májusra	8.81—8.92
Buza októberre	7.81—7.82
Rozs áprilisra	—
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.49—6.50
Zab áprilisra	—
Zab májusra	—
Zab októberre	5.74—5.75
Tengeri májusra	4.80—4.81
Tengeri júliusra	4.96—4.97
Repce augusztusra	11.75—11.85

Zárlat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	677.75
Magyar hitelrészvény	692.—
Leszámitóbank részvény	442.50
Rima-Murányi vasmű részvény	506.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	661.50
Közuti vasut	622.50
Városi villamos vasut részvény	314.—

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: **Catulle Mendès.**

[26]

(Folytatás.)

Magával vonta a herceget. A kapus előtt elhaladva tudakozódni kezdtek, de ez keveset tudott mondani. A kapus csak annyit tudott, hogy valóban fogat várta Gloriant a színház előtt, egyenruhás kocssal és gyönyörű lovakkal. De hogy ki lehetett a fogatban, azt nem tudta senki, mert nem látta. A kapus kis leánya mégis tudott valamit mondani.

— En felmásztam a hágoóra, és fiatal urat láttam bent ülni. Gloriant azután kijött a színházból, beült a fogatba, mely rögtön elrobogott, kerékeinek zajával fojtva el a felhangzó kettős kacajt.

— Gloriant talán visszatért a hotelbe, mondá a herceg.

— Hm! mindenesetre meg kell róla győződnünk.

Bérekocsi közegett. A következő pillanatban már benn ültek mind a ketten. „Kocsis, a Grand Hotelbe! vedd agyon a lovadat, ha kell, megfizetjük.” A boulevardon csak lépéshajtott a kocsi, mert rengeteg sok fogat és bérekocsi volt összeröplödve, telve mind a láccosokkal. Brascasson dühöngött, kerültöt tétegett és végre megérkeztek a Grand Hotelbe. A pincérek eléjük rohantak, utazóknak hívén őket, azután pedig határozottan állították, hogy Madame Gloriant nem jött még vissza. Brascasson pillanatnyi elmélkedés után várakozásra kérte fel Flédrot herceget és felrohant a lépcsőn. Midőn visszatért, egészen feketében volt.

— Nos, kérdé a kamarás, hát most merre megyünk?

— Az Opera-bálba.

Brascassonnak egy gondolata támadt. Gloriant szavai jutottak eszébe: „Szívesen megteszem, ez olyan eredeti.” és arra a következtetésre jutott, hogy abban a levélkében, valami farsangi boldogságot ajánlt nekik; el volt tehát határozva, hogy valamennyi álarcosnő álarcát fellebbenti az éjelen, míg csak meg nem tudja találni Gloriant. Rettenetes vállalat. De Brascasson számított a véletlenre; minden lehetséges volt, még a valószínű is.

A bérekocsi, mely ismét utnak indult, néhány perc múlva szűk utcában állapodott meg fényesen kiválasztott homlokzatú épület előtt. Brascasson a herceggel a ferma, kacaj és tréfas csoportok közé ment fel a néhány lépcsőn, mely a fényes tropikus hőszűlő terembe vezetett. Itt a különféle bangok, színek és illatok vegyüléke között, a félhomályos folyosón, hová az öltözők kerek ablakai néztek ki, alig elfüggönyözve; a félreeső zugokban, ahol a kis piros bársony székeken unott kifejezéssel várakoztak egymásra rakott lábakkal az ábrándozó maszkák,

a méhkasként zsongó buffet-ben a pezsgős palackok durrogása s a tört poharak esőrdömpölése között, a zenekarban, a páholyok mélyében, szóval mindenütt, szorgosan keresték Gloriant, a factotum a cipők és vállak háttárait vizsgálva. — mert neki nem volt szüksége az arcra, hogy la Frascuélára rá ismerjen — és szimatolva orrával, mintha csak valami ismeretes illatot keresne. Hasztalan erőlködés. Gloriant nem volt az opera bálban, mille dians! Izgadtan, lihegve, kifáradva és komoran hagyta el a termet.

A kocsis kérdezte:

— Hová megyünk?

— Mindenüvé, ahol táncolnak! kiálltotta Brascasson!

Ezen az éjen egyéb bálók is voltak a városban, melyek csakégyéb belépti díjakkal versenyeztek az operáéval. A bérekocsi egyiknél a másik után állapodott meg a város minden negyedében, a kőrös boulevardokon; a herceg és a fodrász pedig rendre bejárták a nagy terneket, kikéve magukat a farsangi társizálódzás ak és csaknem ittasan a sok fénytől, illattól és lármától.

— Gloriant nem lehet ilyen helyen, mondá többször a herceg.

— Ki tudja? viszonzá Brascasson.

Igy történt, hogy három órán keresztül kóboroltak mind-nfelé eredmény nélkül. Még csak a legkisebb hasonlóságra sem találtak, hogy egy pillanatnyi reményük támadhatott volna.

— Hova hajtsak? kérdé ismét a kocsi.

— Mind-nüvé, a hol esteliznek!

És polyongtak valamennyi éterme volt a városnak, leszárdtek a lépcsőkön, a szűk folyosókon, lesték a cabinet separé-k nyíló ajtalt, a boulevard étermeitől kezdve az utolsó csap-székig, a hol csak éjjel tivornyázni szoktak, folytonosan keresve Gloriant-ot és mind hiába. Végre — elküldvén a bérekocsi, melynek lovai már állni is alig tudtak, — a reggeli élet keletkező zajában az utcán álltak mind a ketten, borzongatva a hajnali friss levegőtől, mely a piac zöldség illatát hozta feléjük.

Szó nélkül indultak tovább, ugyan egy gondolattal foglalkozva. Vissza kell térni a hotelbe, hátha már Gloriant hazament? Ez nemcsak lehetséges, de valószínű is. A herceg legalább, nona farsának aggodalmait őt is elfogták, najlandó volt ezt inni, de Brascasson nem. Ismerte a vad, szilaj természetű La Frascuélát, aki hagyta magát porázon vezetni, de nem gyengeségből, hanem inkább gögös közönyösségből, s aki egyszerre képes volt lerázni magáról a szolgaság jarmát. A véletlen adta őt Brascassonnak, a véletlen el is vonta. S elvenni őt tőle, ebben a pillanatban, akkor, mikor király királyi kegy nézett rá. Ah, ezer menykő! ha kezebe kaphatta volna azt, aki Gloriantot tőle az éjjelen elzárta, Brascasson meglojotta volna. Okleit szorongatta, lehorgasztott fejjel gondolkodott tehetetlen dühében.

— Nézze csak, kiálltott fel Flédrot Schémily herceg.

— Nos?

— Nézze hát, ha mondom!

Brascasson feltekintett a félhomályban hosszú, csendes és elhagyott utcát látott maga előtt. Brascasson nem ismerte ezt az utcát. Csak pár napja, hogy ideérkezett. A mi a herceget illeti, ő többször fordult meg már itt, de nem tartózkodott hosszabb ideig. Azt hívén tehát, hogy a Grand Hotel felé mentek, eltévesztették az utat.

— Eh! mit törődünk ezzel, mondá Brascasson, kinek szeméből a nyugtalanság minden álmat elkergetett. Ráérünk megtalálni utunkat.

— Van is most arról szó! Nézzen maga elé, ha nem vak.

— Teringettét! kiállt Brascasson.

Jobbra, még kissé távol tőlük a gazdagabb városnegyedek vendéglői egyikének cimitáblája fehérlet előttük, hol a kocsisok és groomok szoktak mulatozni. A tulajdonos bizonyára felhagyta az éjelen, hogy valami mulatást adjon a jockeik számára, mert az éppen akkor bezáródó ajtó előtt parányi emberke ingadozott jobbra-balra, készen a felfordulásra, lengetve a tarkábnál tarkább szalagokat, melyekkel fel volt csomagolva, a szalagok közül pedig göndör fekete fej kandikáit elő vakító fogakkal.

— A néger groom, aki Gloriant-ért jött! mondá Brascasson.

— Hihetőleg, viszonzá a herceg; öltözéke éppen olyan, mint a minót a színházi szolga-lelert. Parbleu! ez nagyszerű fogás lenne! Meg kell kérdezni a kis embert.

— Nem, mondá határozottan Brascasson.

— Miért?

— Ugy sem felelne, mert holt részeg. Két ségkivül itt töltötte ivásközt az éjszakát. Azután, mint hogy az is hallgatóst parancsoltak neki, ha jözn volna, — sem mondana meg semmit.

— De hát nincs mit tétovázunk, mert elmegy. Mit tegyünk?

— Követnünk kell, mondá Brascasson.

Es utána indultak a kis embernek, aki a félhomályban tántorgott előttük szalagjaival, a paradicsom madár szárnyacsatogásához hasonlóan. (báiba) pingvin ügyetlen-éhez hasonlóva. Nána megmaggallott, lehajlott, és elkezdett kacagni, mint egy gyermek.

— Iszonyuan részeg, jegyzé meg Brascasson.

— De hová a parvarba fog mennünk? vezetni? kérdé a herceg, kinek lábaiban a rossz éjjeli kóborlás sajátságos zibongást, a kö-zvény előjeleit kezdte előidézni.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1902. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Gyorsvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borsosbányáról	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat	11.—
Borsosbányáról sz. d. u.	5.—	Személyvonat	6.54

NYILTÉR.*

Alumottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó apa, nagypapa, rokon és jóbarát

HEIDENREICH TIVADAR,

magánzóanak.

I. évi április hó 19-én, a délelőtti órákban, életének 73 ik évében, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderült.

A boldogult drága halott földi maradványai április hó 21-én, d. u. 3 órákor, fognak Könyök utca 4. számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő, sírhelyen örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat a boldogult lelki üdvéért április hó 22-én d. e. 8 órákor fog a helybeli főt. Minorita atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Arad, 1902. április hó 19-én.

Aldás emlékére! Béke hamvaira!

Dörre Gusztáv szül.	Heidenreich Irma,	gyermekel.
Heidenreich Etelka,	Dörre Gusztáv,	
Vilajó Tamásné szül.	Vilajó Tamás,	
Heidenreich Gizella,	Christián Jozsef,	
özv. Király Gyuláné szül.	vejei.	
Heidenreich Dora,	Dörre Jenő,	
Heidenreich Kálmán,	Christian Etuska,	
Christián Józsefné szül.	Christian Ferike,	
Heidenreich Ilonka,	unokái.	

A Mittelman-féle szeszgyár telepén

lévő Szirmai és Neubauer-cég tulajdonát képező **tégla és faanyagok**, továbbá a még le nem bontott **moslék szárító épület összes anyagai**, melyek vevő által bontandók le, eladók.

Értesítés nyerhető **Szirmai Antal irodájában** Zrinyi-utca 4c.

Telefon-szám: 368.

752

Dr. Mandl Vilmos

és

Dr. Szegő Hugó

ügyvédek,

637

1902. április 1-én nyitották meg társirodájukat

Kölcsey-utca 1. szám alatt.

A híres

Bisenzi-pászka

(Mazzes)

671

kizárólag nálam kapható.

Domán Ignác,

Asztalos Sándor-utca (Áru-csarnok.)

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagját előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi elsőrendű női divatárúztelbe szakképzett, kirendező, 22—24 éves segédet.

Aradi cipő-árúztelbe részére ügyes, szakképzett kirendező segédet.

Vidéki városba, fűszer nagykereskedés részére a magyar és szerb nyelvben jártas, fiatal segédet.

Aradi elsőrendű papírüzlet részére ügyes és szakképzett segédet.

Aradi festék-áru üzlet részére e szakmában teljesen jártas, magyarul és németül tudó fiatal segédet.

Vidéki rőfös-kereskedés részére a magyar és a román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére, szorgalmas, fiatal segédet.

Ajánlunk:

Az épület- és szerszámfakereskedésben jártas, románul tudó, fakereskedő-segédet.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, az írógépközelésben jártas női irodai alkalmazottat.

A magyar és német nyelvben jártas bőr-kereskedő-segédet.

Fűszerkereskedő-segédet, a ki elsőrendű aradi, nagyban és kicsinybeni fűszerkereskedésekben hosszabb ideig alkalmazva volt.

Irodai gyakornokul fiatal, szép írásu női alkalmazottat.

Elsőrendű férfi-divat, rövidáru, norinbergi, játék- vagy műszer-üzletbe 22 éves a magyar és német nyelvben jártas segédet.

Rőfös- és vegyesáru üzletek részére több ügyes románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

Kass-féle vendéglő.

1902. április 20-án és a következő napokon
nagy nemzetközi

Variete- különlegességi-előadás

Zitter J. Oszkár igazgatósága alatt

Különösen kiemelendő:

Flourette Flóra

excentrique-szubrette.

Viola Giza

dal- és keringő-énekesnő.

Azonkívül naponta egy rendkívüli
szenzációs kacagtató

bohózat.

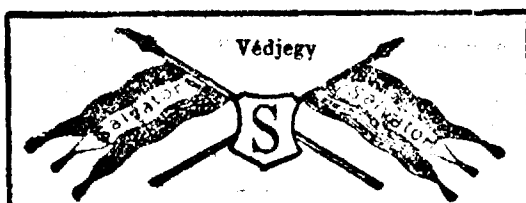
Kezdeté 8 órakor.

Hétfőn, 1902. évi április hó 21-én

Flourette Flóra,

a közkedvelt szubrette jutalomjátéka.

diszeloadás.

Védjegy

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél.

az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

első rangú gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható áruházi-kereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

582

Arad legrégibb

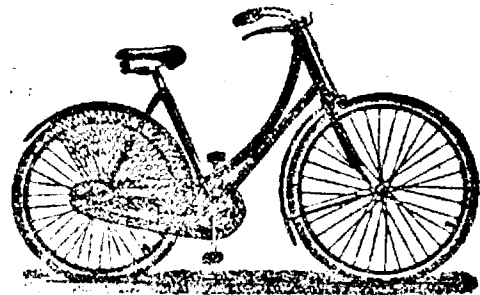
kerékpár és varrógép

javitóműhelye és raktára

HAMMER VILMOS

villanyműszerész

Arad, Szabadság-tér 7.

Seidel és Neuman „Germania“ és H. W. Schladitz Drezdai

kerékpárok

ugymint varrógépek egyedi képviselője.

Singer varrógépek 5 évi jótállás mellett 32 frtért.

Nagy szakszerű javítóműhely.

Dus választék felszerelési cikkekben, olcsó árak pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséggel tisztelettel tudatni, hogy

Aradon, Tökölytér 7. szám alatt

ruhaszabászati és varrási műtermemben a legfinomabb, mint egyszerű házi ruhákat is jutányos, a legfirómbb igényeknek megfelelőleg készítek.

Egyben tudatom, hogy csakis uri leányok részére külön varróteremben

varrási és szabászati iskolát

nyitottam, ahol 3 havi időtartam alatt a kellő jártasság elsajátításaért kezeskedem.

Tanulás-díj 3 havi időtartamra 60 korona.

Tisztelettel:

Vuk Lukréczia,
női szabónő.

NAPIREND.

Április 20. Vasárnap. Róm. kath. naptár: József olt. — Protestáns naptár: Tivadar. — Görög-keleti naptár (április 7.): Nagybajt 6 ik vasárnap. — A nap két 4 óra 46 perckor, nyugszik 6 óra 39 perckor. — A hold két 4 óra 30 perckor, nyugszik 3 óra 32 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék.

Április 20. Az aradi vízvezeték művek részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi első takarékpénztár) — Az aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor (Kereskedelmi akadémia). — Az aradi kereskedők körének közgyűlése délután 3 órakor. — A nagylaki m. kir. állami iskola tantestületének tanccal egybekötött színelőadás (Városháza). — Az aradi izraelita kiházasító-egylet közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Husvétí

kitünő Magyarádi és Ménesi
fehér és vörös

של פתח

BORT,

valamint kitünő

szerepi szilvóriumot

ajánl

Donáth Simon,

az arany A. B. C. hez.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabcsült
rendelőimnek szives tudomására
adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti
czipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-féle gőzfűrdő mellett
folytatom.

Főtörekvésem oda irányul, hogy
nagyrabcsült rendelőimnek ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszolgálásban részesítsem,
miért is az eddigi pártfogásért
esedezem.

Magamat a n. é. közönség be-
cses bizalmába ajánlva maradoz
kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Meghívó.

Kovaszincz hegyközsége

1902. évi április hó 23-án d. e.
9 órakor Kovaszincz község-
házánál

rendes

hegyszéki ülést

tart, melyre a szőlőbirtokosok
tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Az 1902. évi költségel-
őirányzat megállapítása.

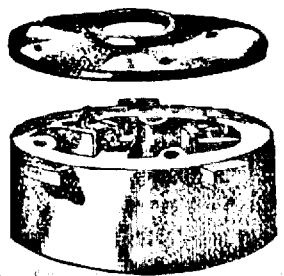
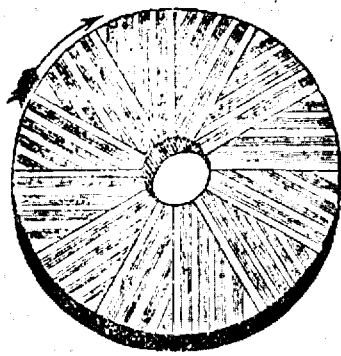
2. A hegyközség 1901. évi
számadásának felolvasása és
jóváhagyása.

3. A hegyközségi utak ügyé-
nek letárgyalása és azoknak a
volt szélességben való mi mó-
don leendő helyezése iránti in-
tézkedés.

4. A hegyközségi kerítések
ügyének újbóli tárgyalása.

Kovaszincz, 1902. évi április
hó 16-án.

Schauer Miklós, s. k.
hegyközségi elnök.

Nagy raktár
elsőrendű portland-czement
és vízhatlan mészből.

≡ Az ujvidéki kova malomkövek egyedüli elárúsítása. ≡

Malom-berendezések és azokhoz szükséges eszközök és anyagok:

Sárospataki és francia malomkövek. valódi svájci malonikó élesítő szerszámok, francia
köszörűkövek, kül- és belföldi gépszijak, hengerszékek, lisztselyem szövetek, felvonó hevede-
rek, serlegek, serleg-csavarok, fa-szif korongok, kötéll korongok, legjobb minőségű kenőanya-
gok, zsák-taligák, ólom-zárak stb.

Szesz-gyárak részére: Különböző jó minőségű gép és henger olajok, süritő anyagok,
asbest-lemezek, asbest zsinórok, Burgmann-fele tömitések, olajbelek. Hungaria-frictions zsinórok,
kautsuk-árak, kender tömitések, fessmérők, ellenőr.ő csapok, vizállást mutató készletek, sárga
és vörös rézcsövek, kovácsolt vascsövek és összekötő részei, gőzhenger kenő-szelenczék,
Staufer-fele kenő-szelenczék, önműködő kenő-szelenczék sárga rézből.

Cséplőgépek és locomobil javításához szükségelt dobsinek, dobsin-csavarok, locomobil
forrcsövek, csősüritő gépek, sedrony és sörte csőkefék, csavar metszők, csavar-kulcsok, réteg-fém,
reszelők, szerszám aczél, cséplőgég rosta-lemezek, tápszivattyu kautsuk csövek, emelő-gépek stb.

Gazdaságok részére: gazdasági, raktármérlegek, gabona-zsákok, legjobb minőségű csép-
lőgép-, locomobil-, kazal-, szekér- takaró ponyvák, gép olajok, gépszir, kocsikenőcs, petroleum,
carbolineum fedellemezek és szegek, kerti és tüzi fecskendők, kender tömlők, czukorrépa-
művelő eszközök stb.

Szőlőszetek részére: borsajtók, bor-szivattyuk, prima minőségű kacsuk-tömlők, perme-
tezők és alkatrészei, kékkő kénpor fuvo stb. — Legjobb minőségekben és a legjutányosabb
árakon kaphatók 358

Magyari Ferencz

gép-, szerszám- és műszaki kellékek üzletében

Aradon. Zrinyi-utca 6. szám. — Megyei és városi telefon 30 szám.

Hoffmann Sándor

divatáruháza és szőnyegtelepe

A „fecskéhez.” ARAD, Színház-épület.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni kiraka-
taimban látható

harisnya, napernyő s ingblouse kiállításra,

melyek tanuságot tesznek arról, hogy **üzletem kiállja a versenyt bár-
mely fővárosi czéggel is.**

≡ Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek. Mintákat franco küldök. ≡

Elismert legjobb minőségű harisnyáim árjegyzéke:

I. minőség patent fekete, barna és fehér, dupla-sarokkal és hegygyel.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 és 12 éves gyermekeknek

50 55 60 70 80 85 85 90 95 100 110 és 120 fillér párja.

II. minőség szintén patent

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 és 12 éves gyermekeknek

40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 és 95 fillér párja.

Női fekete harisnya tömött kötés 60 fillér

Női fekete harisnya gyöngy-kötés szines sarokkal 1.10 „

Fil d'ecos-czernából fekete és barna 1.40 „

Férfi harisnya (sokni) nyers és fekete... .. 35—60 „

Férfi harisnya (sokni) czernából 75—90 „

Piczi gyermeknek való csikos harisnya 20 „

Bicikli harisnyák... .. 70 fillértől feljebb.

Gyermek bokarugók legnagyobb választékban és olcsó árakon.

gyermek harisnyák

párja

A haj eredeti színét

visszanyerjük a **Hajós-féle**

Hajregenerator

használatát. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti színét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény állandóan megmarad. A fehéreműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hőfehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használatát által nyerhetünk, egy tegely ára 60 krajczár. (Az üres fogpéptegely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótálással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Csödtömeg eladási hirdetmény és feltételek.

Alulírott csödtömeggondnok ezennel közhirrre teszi, hogy a vb. Ring Zsigmond aradi csödtömegéhez tartozó és a csődleltárban 1—139., 142—159., 161—401., 403., 425., 436—473., 486—529., 531—544. és 763. sorszámok alatt felvett 8116 kor. 13 fill. beszerzési értékű és 5074 kor. 42 fillér becsértékű fűszer és csemege árukból álló raktár, továbbá 140., 141., 160., 402., 404., 424., 426—435., 474—485. és 530. sorszámok alatt leltározott 3039 kor. 50 fill. beszerzési értékű és 1095 kor. 70 fill. becsértékű üzleti-felszerelési és berendezési tárgyak ajánlati árverés útján eladatnak. Felhívom ennél fogva a venni szándékozókot, miszerint a becsértéknek megfelelő 10 százaléknyi bánatpénzzel ellátott ajánlataikat írásban és pedig külön az áruraktárra és külön az üzleti felszerelési és berendezési tárgyakra, **f. év április hó 26-ik napjának délelőtti 12 órájáig** nálam adják be.

Vevő köteles a vételárat és a vételári összeg utáni III. fokú bélyegilletéket f. év május hó 3-áig a tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni, köteles továbbá az áruraktárt, illetőleg bolti felszerelési tárgyakat f. év május hó 10-ig bezárólag átvenni és elszállítani.

Az üzleti helyiségnek f. év május 10-től tovább leendő esetleges használata tekintetében tömeggondnokkal külön megállapodás lesz létesítendő.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett f. évi április hó 26-án d. u. 3 órakor tartandó ülésén fog határozni, fenntartván magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, vagy valamennyit visszautasítani és az áruraktárt, illetőleg bolti felszerelési tárgyakat később megtartandó nyilvános árverésen eladni.

Ha vevő a fentebbi árverési feltételeknek eleget nem tenne s különösen, ha vevő a kikötött határidőben a vételárat kifizetni vagy az árukat átvenni és elszállítani elmulasztaná, úgy a bánatpénznek elvesztésén felül az áruraktár, illetőleg a bolti felszerelési tárgyak a vevő kárára és veszélyére fognak értékesíteni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot a leltározott és ezennel eladásra hirdetett áruk és felszerelési tárgyak minősége, mennyisége és azonosságáért.

Az eladásra hirdetett áruk és egyéb ingók közbenjöttöm mellett bármikor megtekinthetők. 750

Kelt, Aradon, 1902. április hó 19-én.

Dr. Rozvány István,

(Batthyányi utca 29.)

ügyvéd, mint vb. Ring Zsigmond tömeggondnoka.

Meghívás

az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság

XXI. rendes közgyűlésére,

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségében **1902. év május hó 25-én d. e. II órakor** fog megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1901. üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1901. évre vonatkozó üzleti zárszámadások és mérleg előterjesztése, valamint a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hováfordítása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
4. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő három igazgatósági tag helyeinek választás utjánai betöltése.
5. Egy igazgatósági tag választása.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.
7. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít; a részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt Aradon: a társaság főpénztáránál; Budapesten: a „Magyar Agrár és Járadékbank“-nál; Bécsben: „Schoeller & Comp“-uraknál; Berlinben: a „Breslauer Discontó bank“-nál és „Bern és Busse“-uraknál; M/m. Frankfurtban: „V. Erlanger & Söhne“-uraknál leteendő, hol azokról megfelelő elismervények adatnak.

Arad, 1902. április hó.

az aradi és csanádi egyesült vasutak
részvénytársaság igazgatósága.

Apró hirdetések.

Minden közzétett bejelentés leg-
alább egy koronára kerül és 20 szó-
terhet, minden további szó 4 fillérre,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

tesítőknek a kiadóhivatal ad. Leve-
lbeni kérdésekhez a válasza csak be-
lyeg mellékelendő. Telefon ertelmezés
nem ad a kiadóhivatal.

47 éves özvegy

magyar református községi irnok
vagyok, e mellett van jó kis szá-
tőcsüzetem, koromhoz illő nővel,
kinek 1000 korona hozománya van,
házasságra kívánok lépni. Titok-
tartás biztosítva. Levelet a kiadó-
hivatal továbbít. 732

Flórián-utca 15. számú ház,

mely áll emeleti 2 szoba, konyha
és éléskamara, földszint 2 szoba,
konyha, egy istálló 4 lóra es kocsi-
szin, azonnal kiadó, vagy szabad
kézből eladó. Bővebb Guttman
Samu fűszer-üzletében, Forray-
utca. 738

Egy csinosan butorozott

szoba két intelligens uri ember
részére kiadó. Es-tleg jó házi
kosztot is kaphatnak. Bővebb fel-
világosítás nyerhető Deák Ferencz-
utca 32. szám. I. em. 13. ajtó. 701

Jó karban lévő,

használt boros és pálinkás hordók
kaphatók Bing Edénél. — Ugyanott
eladó egy igen finom, majdnem új
női bicikli. 736

Egy nőtlén,

szorgalmas, józan fiatal ember, ki
a jegyzői teendőkhöz teljesen jár-
tas, s a román nyelvet is bírja al-
kalmazást keres Fevilágosítást ad
Kasnyik Lajos adóügyi tisztviselő
ur Aradon, Haszinger-utca 5. sz. 758

Tárbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyá-
rának arad-csanádi kizárólagos képviselője
Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.
Kívánatra küld 1580
árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Telephon 436.

Vasgerenda, szekértengely, ráfvas,
aczelcsákányok, metsző-olló, kertész-
fűrés, ottókések és egyéb árucik-
kek jó minőségben és olcsó árban
kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561
Arad. Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet úgy
a n. b. közönséget értesíteni, hogy Ara-
don, a hálterezen az „Arany potyka”
helyiségében

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi ár-
folyam szerint mindenkor nálam kapha-
tók. Póstaí megrendelések a legponto-
sabbban utánvét mellett eszközöltetnek.
Becsés pártfogásáért esd

tisztelettel

Widulovits Mária,

haláruda tulajdonos.

500 forintot

fizetek annak, aki
Bartilla
fogvizének hasz-
nátala mellett, üvege 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Örökselei, (E. Winkler) **Wien**, 19/1
Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring**
Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G.**
Földes Kelemen, Deák Ferencz-utca
11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük min-
denütt határozottan **Bartilla-féle** fog-
vizet. Hamisítványok feljelentői 161 di-
jaztatnak. 303

Bor eladó.

Mint minden évben úgy ez
idén is

eladom

fehér és vörös ménes-györöki
saját termésű

boraimat

nagyban és kicsinyben.

Feichthaler Márton,

S. Halász-utca 9.

748

Hirdetmény.

Herczeg Sulkovskij József Mária ő főméltósága tulajdonát
képező ágri uradalmi korcsmahelyiségbe

üzletvezető

kerestetik, ki egyszersmind bérlője a korcsmaépületben lévő
bolthelyiségnek is. Az épület Ágris község központján, a főut-
vonallal mentén fekszik.

Feltételek megtudhatók **Tagányi István** hercegi jó-
szágkormányzónál Aradon, vagy az uradalmi felügyelőségél
Pankotán. 751

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **Ibolya-
crème** kitűnő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet
nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár
nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat,
együttal biztosítom, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5.

Kitűnő tisztelettel **Marszky Adél**.

Szeplő, májfolt, bibiros, bőrvörösséget és mindennemű arczszéplő-
lanságot banulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt
teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

Ibolya-Créme

Ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, róza
és krém színben 60 kr.

Hajós-
féle **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygieni-
cus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és ke-
zeknek megkapó szépséget, fehérliliom és róza színében tündöklő varázso-
sint kölcsönöz. 1 üveg 50 krajczár.

⚠ Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól! ⚠

Bevásárlásnál csakis **HAJÓS** féle **IBOLYA CRÉMET** tessék elfogadni.

Kapható:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá **Vojtek Kálmán** ur gyógyszerárakban és **Vojtek és Weisz**
urak droguerijában.

Bérháztulajdonosoknak

és földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42½ és
50 évre jutányosan és előnyös
feltétel mellett közvetít és ér-
tesítést ad

Sárkány,

Budapest, Váci-körút 21.

TELEFON

Legnagyobb vála-ztók

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételék és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Magyar államvasuti

és Hofherr és Schrantz gyár má-
nyu 6 és 8 lóerejű két gőzcseplő-
garnitúra keveset használt álla-
porban, kedvező áron eladó. Kovács
Soma gépkereskedőnél Aradon 754

Gurahonczy

portlandcemento

egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet ál-
tal megszabott normáit 60—70 szá-
zalékkal felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodájára is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 274

Eladó

egy tudományos könyvtár,
egy hármass pánzélos tresor-
ral ellátott

Wertheim-Cassa.

Továbbá mindenféle legfi-
nomabb butorok, bronz órák,
garnitúrák, ellenzők, függönyök,
szőnyegek, stb.

Megtékinthető Zemplényi Sán-
dor lakásán, Színházépület, d.
u. 2 órától kezdve. 750

Óvakodjunk utánzatoktól!

MIÉRT

van annyi utánzat?

MERT

a valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel a leg-
jobb és legtartósabb puha padló-
nak és konyhabutoroknak bemá-
zolására.

Bejegyzett

Az Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

egy óra alatt keményre szá-
rad, bannulatosan szép fény-
nyel bír és tartóság te-
kintetében eddig fölülmul-
hatatlan. Nagy elterjedt-
ségénél fogva különböző
hasonhangzású nevek alatt
értéktelen utánzatokat hoz-
nak forgalomba, miért is
kérjen mindenki kizárólag
csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zománcot”,

Védjegy a törv. bejegyzett
„Vaslovag” „Vaslovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára.

Főraktár Aradon: **Steinitzer N.**
czegnél. 1964

Utánzatoktól óvakodjunk!

Telefon 322.

Első rendű hasított
Tölgy
szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók
a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsiival is elvihetők a
a tauczi országút melletti rak-
tárból. 704

Székudvaron,

egy jóforgalmu helyen álló

≡ **h á z,** ≡

melyben

vegyeskereskedés és korlátlan
ita'l mérés

üzetik, 971 □-öl területű jól
termő oltvány szőlővel beülte-
tett telekkel, 7200 koronaért
kedvező fizetési feltételek mel-
lett, más vállalkozás miatt

e l a d ó.

Értekezhetni Matkovcsik Mi-
hálnál a község házában. 680

Kassovitz Fülöp

férfi-, fiu- és gyermekruha raktár

Arad, Andrassy-tér 9. sz., a Minorita-templommal szemben.

Nagy választék

**kész ruhákban a legkitünőbb szövetekből
verseny nélküli olcsó árakon.**

Mérték utáni megrendelésekhez nagy választék van több mint 2000 szövetmintából,
s ezen rendelések legjutányosabb árakon eszközöltnék.

Reverendák a főt. papság részére,
civil-ruhák, katonai, hivatalnoki és egyleti egyenruhák
a legpontosabban előírás szerint készíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Reich Samu, üzletvezető

Arad, Andrassy-tér 9.

531

A nagyérdemű közönség tudomására hozzuk, hogy a legjobb hírnévnek ör-
vendő gyártmányainkat

Brassói posztók, divatkelmék, férfi-ruhákra
Aradon

Wadowsky Gusztáv ur

vászon és divat üzletében

általunk előirt gyári árakban árusittatnak el.

Hazai gyártmányainkat szives pártfogásába ajánlva

tisztelettel

SCHERG VILMOS és TÁRSAI

posztó- és divatáru-gyár

Brassó (Erdély.)

661

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Ha
ujkerékpárt akarvenni.
vagy
kerékpárját
javítani óhajtja, forduljon
Kalmár József
műszerészhez. 699
Arad, Salacz-utca 2.

Eladó**50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!**

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fácán-utca 7. szám. 1146

230 katasztrális prima

szántó föld

egy tagban, Temesmegyében szabad kézből

ELADÓ,

esetleg két részre osztva és pedig egy 100 hold és egy 130 hold

területre. 742

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Telefon 39. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű szagtalan

fűtő-köszenet

50 kilós zsákokban csomagolva, bérmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű kovács-köszenet

és darabos 1470

bükk-faszemet is

50 kilós és 25 kilós zsákokban. Megrendelések pontos hazaszállítása végett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

* Páris 1900. GRAND PRIX. Páris 1900. *

Városi és megyei
Telefon 206.

Karolina-utca 7.

Városi és megyei
Telefon 206.**Ifj. Haggemmacher Henrik**

budafok-kőbányai sörfözde aradi sörfőraktára ajánlja

Dr. Telbisz János kir. ker. törv. hit. vegyész ur által elősmert s kitűnőnek bizonyult legkellemebb üdítő és tápláló

Góliát maláta-sörét

saját töltésű palackjaiban. 747

Különösen mell- és gyomorhajosok figyelmébe!

Dr. Telbisz János kir. ker. törv. hit. vegyész ur nyilatkozata:
„A Haggemmacher-féle Góliát maláta-sört vegyvizsgálatom alapján főleg magas extract és maláta cukor (maltose) tartalma következtében a legkitűnőbb maláta-sörök közé sorozom.“

Kapható nagyobb fűszerüzletekben.

Karolina-utca 7.

Kapható nagyobb fűszerüzletekben.

* 1896. ÁLLAMI ARANY-ÉREM. 1896. *

Legkellemebb üdítő és tápláló ital.

Mell- és gyomorhajosok szives figyelmébe.

AZ

Andrássy-téren felállított sátorban

árutorlóadás

folytán kénytelenek vagyunk nagy választéku **divat-, kézmű-, rövidáru, fehérnemű és gyermek-játék szakmába** vágó cikkeinket rendkívüli olcsó árban elárusítani.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom felhasználására a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk.

Kilényi C. és Társa

férfi- és női divataruháza

a kék golyóhoz. 702

Az Andrássy-téren felállított sátorban.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.

Aradi nyomda részvenytársaság könyvnyomdája.